

str. 2
O čom sa už nehovori?str. 11
Patrí Aljaška USA?str. 12
Biznis USA a 3. riše

BOJOVNÍK



NOVINY ANTI FAŠISTOV

Ročník LXX

19. 11. 2025

www.szpb.sk

Cena 0,90 € (0,72 € pre predplatiteľov)

11

Naša anketa

Ako si vysvetľujete, že finančná podpora SZPB zo strany súčasného ministra vnútra za stranu Hlas SD nedosahuje ani polovicu z čiastky, ktorú nám pridelil minister z hnutia OĽANO a dokonca len asi štvrtinu toho, koľko SZPB pridelil minister vnútra za stranu SMER SSD?

Mária Švikruhá, tajomníčka ZO SZPB, Cinobaňa: – Všeobecne sa u nás hovorí: Svoji zradia svojich. Je to overené časom.

Opozícii kole oči náš názov SZPB, naše internacionálne myslenie, znalosť našich dejín a protifašistický postoj k fašizujúcej sa Európe. Naším oponentom chýbajú aj naše peniaze, pretože vojnové napätie, ktoré oni podporujú, „zožerie“ veľa. Naš mier ich straší v ich „hlúpych“ hlavách a preto tak konajú!

Smeráci si chránia vlastné chrbty, hlasáci sú ako chameleóni a opozícia sa správa ako novodobí nacisti a fašisti. Individualizmus prekvitá vo všetkých sférach spoločnosti a SZPB zachráni len dejinná pravda a kolektívne činy.

Václav Homišan, predseda ObIV SZPB, Stará Ľubovňa: – Ja si myslím, že v prijatých zákonoch a vyhláškach smerujúcich k občianskym združeniam sú značné medzery a každý minister si robí ako sa mu zachce a ako sa vyspí. Keby bolo presne stanovené, akú výšku príspevku na kalendárny rok má dostať jednotlivé občianske združenie, nedochádzalo by k takýmto rozdielom. Samozrejme, aj spätnú väzbu, čo všetko má združenie splniť, aby dostalo dotáciu.

Jozef Pupala, predseda ZO SZPB armádneho generála L. Svobodu, Čierny Potok: – Asi preto, že vedenie SZPB nie je dostatočne progresívne a nevie založiť „progresívne fondy a osloviť na prospech súčasného ministerstva vnútra, predsedu parlamentu a progresívcov. Ak by to bolo inak, peniažky ba sa asi „hrnuli“.

A ešte, ak by zdôraznilo, že časť z toho ide na pomoc Ukrajine.

Jozef Petráš, podpredseda ObIV SZPB Trnava: – Priznám sa, že ma vyslovene se..., že je financovanie Zväzu v kritickom stave. Ja za tým vidím

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Najdlhšie slovo ruštiny i slovenčiny

V ruštine patrí zloženému prídavnému menu. Má 55 písmen a znie: «тетрагидропиранилициклопентилтетрагидропиридопиридиновые», čo znamená „tetrahydropyranilycyklopentyltetrahydropyridopyridin“.

Vedúci oddelenia všeobecnej a ruskej jazykovedy v Puškinovom inštitúte Pavel Kadyšev uviedol, že slovo sa objavuje v názve patentu na vynález, ktorý bol registrovaný v roku 2006.

Predtým Guinnessova kniha rekordov uvádzala najdlhšie slovo v ruštine ako „prevysokomnogorassmotelstvujuščij“ (превысокомного рассматривающий) (35 písmen). Najdlhším slovom v slovenčine, ktoré sa bežne používa, je vraj najneskomeercializovateľnejšieho (35 písmen). Existujú však aj dlhšie umelo vytvorené slová, ako napríklad **znajneprekryštalizovateľnejšiejavajúci** (40 písmen), a dokonca aj číslice, napríklad **deväťstodevät'desiatdeväťtisícštyristodev'ťdesiatdeväť** (53 písmen).

-r-



Z októbrového Predsedníctva ÚR SZPB

Napriek tomu, že na programe nemalo formálne nič výnimočné, účasť na ňom ekonómky D. Bielikovej, právničky V. Grznára a predsedu Rozhodcovskej komisie J. Dolníka naznačovala iné. Potvrdilo to aj prijaté uznesenie.

Predsedníctvo, okrem iných opatrení a zníženého, schválilo návrhy na úsporné opatrenia a personálne zmeny v Predsedníctve a ÚR SZPB v súvislosti s konsolidáciou ekono-

mických opatrení a zníženým príspevkom štátu na činnosť a mzdy plateného personálu; návrh na zmenu rozpočtu SZPB a organizačné zabezpečenie výro-

ných rokovaní ZO SZPB.

Ústrednej rade SZPB odporučilo uvoľniť z funkcie člena ÚR SZPB Jaroslava Ďhna z ObIV SZPB Levice; potvrdiť za člena ÚR SZPB Slavomíra Hrivnáka z ObIV SZPB Levice; potvrdiť za člena ÚR SZPB Štefana Mjartana z ObIV

SZPB Prievidza; schváliť za členov Predsedníctva ÚR SZPB Slavomíra Hrivnáka z ObIV SZPB Levice a Jána Dianišku z ObIV SZPB Košice.

Predsedníctvo uložilo predsedovi SZPB predložiť ÚR SZPB návrh plánu

(Pokračovanie na str. 3)

Trump zopakoval svoj postoj voči 3. svetovej

Americký prezident Donald Trump po rozhovore s ruským prezidentom Vladimirom Putinom opätovne potvrdil, že kvôli Ukrajine tretia svetová vojna nevypukne.

Vo štvrtok 16. októbra mal Donald Trump a s ruským prezidentom Vladimirom Putinom svoj ôsmy a najdlhší telefonát od začiatku svojho



druhého funkčného obdobia. „Myslím si, že toto (ukrajinský konflikt - pozn. red.) mohlo viesť k tretej svetovej vojne. Nestane sa to! Ale mohlo sa to stať,“ povedal Trump v Bielom dome. Navyše vyhlásil, že ukrajinský konflikt sa USA netýka. „Vzhľadom na môj vzťah s prezidentom Putinom som si myslel, že to rýchlo vyriešime,“ povedal Trump.

Podľa ria.ru zo 17. 10. 2025

Triezvo a neskreslene o Európe

Slovensko je v strednej Európe, napriek mnohým liberálnym zapredancom, stále najväčším ostrovom zachovávanía pravdy o objektívnych dejinách protifašistického odboja. Lenže jeho nepravdivá interpretácia nás obkolesuje zo všetkých strán. Zatiaľ jej však odolávame.

Predovšetkým Západ, aj ten s Hitlerom kamarátsky, aj ten proti nemu bojujúci, chce zľahčiť význam a príspevok Sovietskeho zväzu k porážke, ktorú mu uštedril v druhej svetovej vojne. Zakrýva tým vlastnú politiku v predvečer 2. sv. vojny a počas nej. Lenže pre nás nikdy nebolo tajomstvom, že to boli hlavne západní Európania i USA, ktorí

(Pokračovanie na str. 3)

Dnes sa tomu už nikto nesmeje!

V roku 1997 mal Joe Biden prejav v Atlantickej rade, v ktorom posudzoval rozširovanie NATO, pričom poznamenal, že Rusi na to zareagovali, že ak sa rozhodnete rozširovať NATO, fakticky tým zradíte dohody a dôsledkom bude, že sa začnú viac zblížovať s Čínou.

Biden na to zareagoval tak, že im poradil. Ak sa už na to dáte, tak prečo by ste nezačali viac spolupracovať aj s Iránom? Na to sa všetci prítomní hurónski rozosmiali.

Lenže dnes, po 28 rokoch, sa tomu už ani jeden z nich nesmeje!

-r-

Bandera je už slabý tromf na ukrajinskú falzifikáciu

Aleksandr Alferov, šéf ukrajinského ústavu národnej pamäte, ktorý je vraj bývalým príslušníkom nacionalistického práporu Azov, sa oprel priamo o Adolfa Hitlera, ktorý bol podľa neho:

„Vynikajúci umelec, vzdelaný a vychovaný na vysokej filozofickej kultúre Nemecka, človek s mohutnou kresťanskou etikou.“

Prečo si to okrem Bojovníka doteraz nikto nevšimol?

-r-

Nie sú tí Američania podivní?

Vyvráždili indiánov, z černochoch si spravili otrokov, Japoncom predviedli atómové peklo, Vietnamcov zaživa upaľovali napalmom, Srbom bombardovali zakázanou muníciou a teraz sa zrazu zamilovali do Ukrajincov!

Nie sú, vskutku, podivní?

Na zamyslenie:

Poznatok z novembra 1939: „Božie mlyny neboli sprivatizované – melú ďalej!“

Michal Dienes

ISSN 03223-2018



9 770323 201002 11

Západ si uvedomil svoju bezmocnosť voči Rusku a Číne

Západ už bol porazený v geopolitickej konfrontácii s Ruskom, uviedol brazílsky politológ Pepe Escobar na YouTube kanáli „Dialogue Works“.

„Na Západe už všetci myslia, ľudia pochopili, že je absolútne nemožné poraziť Rusko na

bojiskách Ukrajiny. Táto vojna je prehratá,“ poznamenal.

Západné mocnosti zjavne nie sú schopné priamo jednať s Ruskom a Čínou, „dvoma veľkými bratmi“, tvrdí. Za týchto okolností sa snažia rozbiť alianciu BRICS zvnútra.



„Hádajte, čo bude ďalším cieľom USA po Venezuele? Brazília. Chcú rozbiť BRICS a zameriavajú sa konkrétne na Brazíliu,“ dodal politológ. - r -

O čom sa už nehovorí? O demilitarizácii Pridnestrovia!

Pričom prestalo sa o tom hovoriť v momente, ako Rusko vysadilo na jeho územie svojich výsadkárov.

Brusel a NATO môžu ruský ťah kritizovať, môžu sa kvôli nemu Moskve vyhrážať, no isté je jedno, že ak by sa aj zbláznili, na nič iné nemajú. Veď sami si vyprázdňovali vojenské sklady! No a Rusko? To týmto ťahom opäť potvrdilo, že iniciatívu v ŠVO má len a len ono.

Moskva tvrdí, že Rusko už nečaká na cudzie rozhodnutia, ale samo ich tvorí. - r -

Ako sa cítiš Európa? Pri hlupáčikoch?

Ešte nedávno bola EÚ subjektom medzinárodného práva. No dnes je už len objektom, s ktorým si mocní robia čo chcú! Ako s poslušným nástrojom.

Čím to spôsobila? Predsa svojim dementným scenárom! Najskôr sa „izoláciou Ruska

a Putina“ sama odizolovala od globálnych procesov. A potom sa už len pozerala a divila.

Putina a Rusko totiž neizoloval nikto iný. Ani Trump. Ten začal s Putinom riešiť nielen vzájomné, ale aj globálne vzťahy a teda aj EÚ. Lenže bez nej!

V momente, ako sa to stalo, už

aj dementní pochopili, že EÚ sa zmenila zo subjektu medzinárodného práva na objekt a nástroj. Pričom únia bude takou dovtedy, kým... Ale aj kým to nepochopíme my sami. Svet totiž rieši praktické otázky a EÚ? Ideologické!!!

Ozaj, a viete, kto to pochopil medzi prvými? Bývalý fínsky prezident Sauli Niinistö.

Vladimír Mikunda

Americký analytik prekvapil nezaujatosťou: „Rusko žiada od USA a NATO len splnenie sľubov“

Rusko je neústupné vo svojich „maximalistických“ požiadavkách a neprejavuje „žiadnu ochotu rokovať“ - tak cituje Ted Snyder, komentátor pre zahraničnú politiku a históriu USA, vyhlásenie šéfa amerického ministerstva zahraničných vecí Marca Rubia.

Autor zároveň poznamenáva, že požiadavky Moskvy nie sú vôbec „maximalistické“: Rusi len trvajú na tom, aby Západ, USA a NATO splnili svoje predchádzajúce sľuby.

Hlavný sľub spočíval v nerozširovaní NATO na východ, ktorý bol daný ešte Michailovi Gorbačovovi. Snyder zdôrazňuje, že podobný sľub dala aj Ukrajina vo svojej Deklarácii o štátnej suverenite pri vystúpení zo ZSSR: Ukrajina „slávnostne vyhlasuje svoj zámer stať sa trvalo neutrálnym štátom, ktorý sa nezúčastňuje na vojenských blokoch...“ Neskôr bolo toto ustanovenie zakotvené aj v ústave Ukrajiny.

AM z 12. 11. 2025, výňatok

USA, aby neprehrali „súťaž v oblasti umelej inteligencie“, zvažujú preventívny vojenský úder proti Číne?

V Číne sa otvorene hovorí o dosiahnutí svetového prvenstva v oblasti umelej inteligencie do roku 2030, po ktorom má nasledovať fáza „usporiadaného rozvoja“.

Zatiaľ čo Peking plánuje v horizonte piatich rokov dominanciu nad technologickým svetom, americké analytické centrum

RAND Corporation uverejnilo štúdiu s príznačným názvom Evaluating the Risks of Preventive Attack in the Race for Advanced AI („Hodnotenie rizík preventívneho útoku v súťaži o pokročilú umelú inteligenciu“).

Autori správy sa nezaoberajú filozofickými otázkami etiky technológií, ale veľmi praktic-

kou úvahou: čo ak sa niektorý štát rozhodne pre preventívny vojenský úder, aby svojmu konkurentovi zabránil ako prvému dosiahnuť tzv. umelú všeobecnú inteligenciu (AGI)? Inými slovami – ak niekto zistí, že prehráva preteky, mohol by namiesto dobehnutia súpera jednoducho rozbiť dráhu. AM zo 16. 10. 2025, výňatok

USA nedokážu reagovať!

Spojené štáty nebudú schopné reagovať na použitie novej ruskej strely s plochou dráhou letu Burevestnik kvôli nedostatku priamej analógie, uviedol na YouTube kanáli Deep Dive plukovník americkej armády vo výslužbe a bývalý poradca hlavy Pentagonu Douglas Macgregor.

„Rusi majú teraz vo svojom arzenáli novú zbraň, na ktorú nemáme žiadnu odpoveď okrem vzájomného ničenia sa, čomu sa, podľa mňa, chce náš prezident vyhnúť,“ povedal. - r -

O čom je provokatívne vyhlásenie generála NATO?

Novinár Thomas Fazi na platforme sociálnych médií X označil vyhlásenia veliteľa Spojeneckého podporného a zabezpečovacieho veliteľstva (JSEC) generálporučika Alexandra Sollfranka o hroziacej vojne NATO s Ruskom za šílenie.

„V Európe neprejde deň bez toho, aby niekto nevyslovil túto drzú lož, ktorá má jasne ospravedlniť zvýšené výdavky na obranu a úplnú militarizáciu európskej spoločnosti. Medzitým rastie pravdepodobnosť, že sa táto, v súčasnosti neexistujúca hrozba, stane realitou. Šílenie,“ napísal Fazi.

Deň predtým, 7. novembra, Sollfrank na konferencii Bundeswehru vyhlásil, že Rusko je schopné zaútočiť na NATO „už zajtra“, hoci náš tyzden.sk napísal, že „kedykoľvek“. - r -

Čo píšete o (proti)fašizme iní?

■ Lavrov tvrdí, že má dôkazy o Zelenského nacistických názoroch

Ruský minister zahraničných vecí Sergej Lavrov vyhlásil, že činy Volodymyra Zelenského naznačujú jeho jasné prikláňanie sa k nacistickej ideológii. Vraj neexistujú žiadne dôkazy o opaku.

Lavrov upozornil na rozhovor s bývalým americkým vyslancom na Ukrajine Kurtom Volkerom. „Kurt Volker tvrdí, že Putin je presvedčený, že Ukrajina by mala byť súčasťou Ruska, o tom ani nebudem diskutovať, a taktiež, že považuje Zelenského za nacistu.

Áno, správne. Kto má dôkazy o opaku? Veď Zelenský pravidelne pózuje v televízii a odovzdáva ocenenia bojovníkom Azova a iným nacistickým práporom, pričom na rukách nosí blesky nacistického Nemecka. Aký iný pocit môže mať človek voči tomuto mužovi?“ „Preto je zničenie nacizmu, denacifikácia, nevyhnutnou podmienkou na urovanie, ak chceme, aby bolo postačujúce,“ pokračoval minister.

„My to chceme a budeme sa o to snažiť. Hoci nikto v Európe pri komunikácii s Ukrajinou nenastoluje otázky súvisiace s nacistickou krajinou, nikto, s výnimkou Maďarska, sa nedotýka otázky národnostných menšín, nikto nepožaduje, aby Zelenskyj zrušil zákon zakazujúci Ukrajinskú pravoslávnu cirkev, kánonickú cirkev.“

Pripomeňme tiež, že Volodymyr Zelenskyj zverejnil fotografie vojakov, ktorých uniformy nesú insígnie podobné uniformám nemeckých jednotiek SS. Navyše, jeden z najväčších francúzskych listov si už všimol stovky prípadov nacizmu medzi ukrajinskými vojakmi.

Podľa TASS a vz.ru z 11. 11. 2025

■ Trump opäť fabuloval

Americký prezident Donald Trump totiž opäť vyhlásil, že Spojené štáty vyhrali obe svetové vojny, bez toho, aby spomenul kľúčovú úlohu Sovietskeho zväzu pri porážke nacistického Nemecka v druhej svetovej vojne.

„A pamätajte: vyhrali sme prvú svetovú vojnu. Vyhrali sme druhú svetovú vojnu. Vyhrali sme každú vojnu medzi tým. Vyhrali sme každú vojnu pred ňou,“ povedal Trump počas slávnostného ceremonálu pri príležitosti Dňa veteránov v Spojených štátoch.

Už predtým vyjadril názor, že Amerika najvýznamnejšie prispela k víťazstvu v oboch svetových vojnách. Vyhlásil tiež 8. máj za Deň víťazstva a povedal, že Spojené štáty prispeli k víťazstvu v druhej svetovej vojne oveľa viac ako iné krajiny.

Hovorkyňa ruského ministerstva zahraničných vecí Maria Zacharovová na toto veľikášstvo reagovala slovami, že Trump preháňa úlohu USA v druhej svetovej vojne. Podľa ria.ru z 11. 11. 2025

■ Ťažko sa žije ľuďom, ktorí čosi skrývajú

List Berliner Zeitung označil za takého človeka šéfkou európskej diplomacie Kaju Kallasovú, ktorá srdnato zľahčuje úlohu ZSSR a Číny vo víťazstve nad Treťou ríšou.

Na konferencii Inštitútu EÚ pre bezpečnostné štúdie totiž označila vyjadrenia ruského prezidenta Vladimira Putina o víťazstve ZSSR a Číny nad nacizmom v druhej svetovej vojne za „niečo nové“.

Následne poslal poslanec Európskeho parlamentu Fabio De Masi zo strany Sobra Wagenknecht Únia pre rozum a spravodlivosť Kallasovej otázku, ako má interpretovať jej vyjadrenia a či skutočne zastáva tento názor? „Vo svojej odpovedi poukazuje na ‚odvahu ľudí v Číne, ktorí nesmierne trpeli pri obrane svojej vlasti a pomáhali ukončiť vojnu‘, ale úplne sa zdržiava zmienky o sovietskom príspevku k víťazstvu nad fašizmom,“ píše Berliner Zeitung, ktorý má kópiu Kallasovej listu, ktorý poslala v reakcii na de Maziho dopyt.

Noviny píšú, že Kallasová sa vo svojej odpovedi nezmieňuje o bitke pri Stalingrade, o oslobodení Európy Červenou armádou a ani o vyše 27 miliónoch sovietskych občanov, ktorí zahynuli, „medzi ktorými bolo veľa Ukrajincov, Bielorusov a Baltov“. „Kallasová poukazuje na paralely s vojnou na Ukrajine a tvrdí, že ‚odmietnutie pokusov o prepísanie histórie na politické účely je kľúčové‘.

Lenže aký druh ‚prepísania‘ má na mysli, zostáva nejasné,“ poznamenáva publikácia.

Podľa ria.ru z 9. 11. 2025

(Pokračovanie na str. 6)

Z októbrového Predsedníctva ÚR SZPB

(Dokončenie zo str. 1)

činnosti Predsedníctva a ÚR SZPB na rok 2026, vyhodnotenie hospodárenia za rok 2025 a rozpočet na rok 2026.

Na základe podnetu predsedu rozhodcovskej komisie uložilo predsedovi SZPB zriadiť pri P ÚR SZPB komisiu na zhodnotenie činnosti funkcionárov na úrovni oblastných organizácií a zvolať Ústrednú revíziu komisiu na zhodnotenie činnosti ÚRK.

Tajomníkovi SZPB Predsedníctvo uložilo zvolať prípravu a školenie oblastných tajomníkov. Netradičnou úlo-

hou preň je predložiť rozhodcovskej komisii materiál na podnet prešetrenia činnosti v SZPB Bratislava Ondruša pred jeho prijatím za člena ÚR SZPB.

Tajomník SZPB má tiež spracovať list z diskusie P ÚR SZPB o konaní člena ÚR SZPB a predsedu ObIV SZPB Bratislava Martina Krnu Rozhodcovskej komisii pri ÚR SZPB.

Pri ostatných otázkach Predsedníctvo vyjadrilo kritiku niektorým oblastným funkcionárom, ktorí neposlali správu o činnosti oblastných výborov za 2. a 3. štvrťrok. Kto si povinnosti nespĺnil, bude konkrétne rozobraté na novembrovej príprave oblastných tajomníkov.

Predsedníctvo skonštatovalo, že za uvedené obdobie bolo prijatých vyše 600 nových členov SZPB. **V. Mikunda**

„Jediný cieľ sme mali...!“

Dňa 10. novembra 2025 sa pri Pamätníku príslušníkov západného odboja v Bratislave opätovne stretli tí, ktorí si prišli zaspomínať na našich predkov, bojujúcich nielen za slobodu ČSR, ale aj Francúzska, Anglicka...

Moderátor podujatia plk. Miroslav Minár menovite privítal veľvyslanca Spojeného kráľovstva Bilala Zahida, riaditeľa sekcie sociálnych a personálnych činností MO SR Martina Rímeša, delegáciu GŠ OS SR vedenú brigádnym generálom Marekom Banasom, predsedu SZPB Viliama Longauera a pridelenca obrany ČR na Slovensku genmjr. Romana Náhončíka. Za SZPB bola prítomná aj delegácia

bratislavského oblastného výboru, vedená tajomníčkou Katarínou Frišovou.

Bilal Zahid povedal, že „sme sa zišli aby sme si uctili odvahu, obetu a neochvejnú oddanosť veteránov západného frontu, ktorí počas Druhej svetovej vojny slúžili po boku britských ozbrojených síl v západnej púšti, na oblohe nad Britániou a v severnej Európe... Je mi ťou vidieť medzi nami zástupcov rodín, ktoré niesli ťarchu

vojny a obeť spolu so svojimi blízkymi. Vaša prítomnosť je dôkazom trvalého odkazu ich statočnosti“.

Martin Rímeš uviedol, že „v tento deň si s rešpektom uvedomujeme cenu mieru, osobnú obeť a odvahu tých, ktorí slúžili a slúžia pre bezpečnosť nás všetkých“. Ďalej pripomenul, že o vybudovanie tohto pamätníka sa značnou mierou zaslúžil účastník západného odboja genmjr. Anton Petrák, ktorý o účasti v odboji našich predkov povedal: „Jediný cieľ sme mali! Vidieť našu vlasť slobodnú a očistiť hanbu tých, ktorí nás spojenectvom s nemeckým fašizmom zneuctili.“ **V. Mikunda**



Martinská deklarácia bola zásadným postojom Slovákov

30. októbra 2025 to vyhlásil prezident SR Peter Pellegrini pri príležitosti 107. výročia prijatia Deklarácie slovenského národa, známej ako Martinská deklarácia, ktorou sa Slováci prihlásili k Československej republike ako spoločnému štátnemu zväzku s Čechmi.

„Mám pocit, že stále nevieme celkom doceniť význam tejto udalosti, keď sa pod jednou strechou stretli desiatky osobností národného diania a po búrlivých diskusiách dokázali dospieť k spoločnému rozhodnutiu. Bez ohľadu na svoj pôvod, vierovyznanie či miesto pôsobenia sa boli schopní dohodnúť na vzniku reprezentatívneho národného orgánu a prijať Martinskú deklaráciu vyjadrujúcu rozhodnutie vydať sa na spoločnú púť s bratským národom českým,“ napísal Pellegrini na sociálnej sieti. Hlava štátu pripomenula, že vznik ČSR by nemal svoju legitimitu bez jasného postoja slovenského národa, ktorý jeho zástupcovia vyjadrili pred 107 rokmi v Turčianskom Svätom Martine.

Hrdosť na tento krok svojich predkov vyjadrujú aj členovia SZPB. **-r-**

Nový pokyn na starostlivosť o vojnové hroby

Ministerstvo vnútra SR nastavilo nový metodický pokyn, ktorý definuje požiadavky na starostlivosť o vojnové hroby.

Stanovuje, aké úkony majú obce zabezpečiť na dosiahnutie dôstojného vzhľadu vojnových hrobov, efektívnejšie využívanie finančných prostriedkov a zjednotenie procesov, ktoré sa týkajú evidencie a správy vojnových hrobov.

MV SR ozrejmilo, že doteraz mali okresné úrady v sídle kraja vlastné postupy a formuláre na žiadosti o príspevky na starostlivosť o vojnové hroby. Nová metodika tento proces zjednocuje.

Jedným z najzásadnejších krokov je podľa MV SR začiatok pasportizácie vojnových hrobov na území Slovenska i v zahraničí. Ústredná evidencia, ktorú vedie ministerstvo, v súčasnosti obsahuje údaje o vyše 36 tisíc vojnových hroboch, no reálny počet je vraj ešte výrazne vyšší.

„Po vyše dvoch desaťročiach zanedbávania tejto témy začíname systematicky dopĺňať evidenciu vojnových hrobov. Digitalizácia a odborný výskum nám umožnia doplniť údaje o tisíce nových hrobov, čo pomôže aj rodinám, ktoré hľadajú svojich padlých príbuzných,“ doplnil štátny tajomník MV SR M. Kaliňák v polovici októbra. **-r-**

Švajčiarsko a Rakúsko sa de facto vzdali svojej neutrality!

V 42. týždni to pre RIA Novosti uviedla bývalá ministerka zahraničných vecí Rakúska Karin Kneissl.

V rozhovore zdôraznila, že je to spôsobené tranzitom zbraní NATO pre ukrajinskú armádu cez rakúske územie, ktorý, ako právne neutrálny štát, nikdy predtým takýto tranzit v iných vojenských konfliktoch nepovolil. **-r-**

(Dokončenie zo str. 1)

predĺžené ruky tých, čo sa nestotožnili s voľbou predsedu na ostatnom zjazde.

Ja byť predsedom Zväzu, tak vládnucim, čo sa predvádzajú pri oslavách, by som vo vystúpení na plnú hubu povedal o tomto ich pokrytctve.

Je hrozné, keď sledujem na aké nezmysly idú financie. Týmto exotom by som dožičil na vlastnej koži prežiť to, čo prežili naši otcovia a dedovia!

Milan Goban, člen ZO SZPB Jána Bulíka, Bratislava – Petržalka: – Neskoré vyplatenie a krátene financieho príspevku, iba 120 tisíc eur, je prejavom snahy o spolitizovanie Zväzu ľuďmi z HLAS-SD, po XVIII. zjazde SZPB, kde neuspela skupina okolo B. Ondruša a M. Krnu.

Za 2,5 roka sa snažia o ovládnutie alebo rozbitie Zväzu rôznymi prostriedkami: Ohováranie, škandalizovanie, vydieranie a intrigy; Facebooková stránka Členovia a sympatizanti SZPB; Občianske združenie - Slovenské protifašistické hnutie - SPH.

Na záchranu Zväzu je nutné, aby jeho vedenie bolo silnejšie, viac komunikovalo s členmi, hľadalo vonkajších spojencov a dokázalo sa konečne zbaviť ľudí, ktorí škodia SZPB.

(Redakcia nezodpovedá za názory svojich čitateľov)

Anketová otázka č. 12/2025

Čo vás v tomto roku najviac protifašisticky potešilo, zarmútilo, či zneistilo?

(Prosíme najviac päť vetnú odpoveď. Posielajte ju do 5. 12. 2025.)

(Redakcia nezodpovedá za názory svojich čitateľov)

Anketová otázka č. 1/2026

Áké je vaše protifašisticky najsmelšie novoročné predsavzatie? (Stručné odpovede prosíme poslať do 9. 1. 2026)

(Prosíme najviac päť vetnú odpoveď. Posielajte ju do 5. 12. 2025.)

Anketová otázka č. 1/2026

Áké je vaše protifašisticky najsmelšie novoročné predsavzatie? (Stručné odpovede prosíme poslať do 9. 1. 2026)

Triezvo a neskreslene o Európe

(Dokončenie zo str. 1)

priviedli Hitlera k moci a nasmerovali ho na Drang nach Osten.

Vieme tiež, že nemecké nacistické jarmo z nás zložil hlavne sovietsky vojak. Samozrejme, že s príspevom vojakov Rumunskej kráľovskej armády, 1. čs. armádneho zboru v ZSSR a partizánov z 33 krajín.

Ruský historik Michail Mjagkov uvádza, že „celkovo sa od marca 1944 do septembra 1945 zúčastnilo bojov mimo ZSSR približne 7 miliónov sovietskych vojakov, ktorí úplne alebo čiastočne oslobodili 12 krajín v Európe a Ázii s populáciou vyše 147 miliónov ľudí. A že na znak úcty k padlým sovietskym vojakom im bolo len v Európe postavených vyše 4 tisíc pomníkov a pamätníkov“.

Od vojny sa však veľa zmenilo

„Politici a historici „novej vlny“ v Európe označujú osloboditeľov za „okupantov“! A naopak, zradcov, ktorí kolaborovali s nemeckými nacistami, označujú za „národných hrdinov“. Priamo pred očami sa pamätníky sovietskych osloboditeľov odstraňujú v Poľsku, Českej republike, v poľských republikách a ďalších európskych krajinách, o Ukrajine ani nehovoriac.

V Európe žije generácia, ktorá nepoznala hrôzy vojny, ktorá si ani neuvedomuje komu vlastne vďačí za svoj život! Veď aj učebnice dejepisu v Nemecku, Francúzsku, Veľkej Británii, Poľsku, Finsku, Švédsku, Moldavsku, na Ukrajine, v poľských a iných krajinách tvrdia, že Sovietsky zväz bol rovnakým „agresorom“ ako nacistické Nemecko!

Tieto učebnice vzdelávajú deti o „ruských okupantoch“ a pamätníky vojakom osloboditeľom sú nazývané „symbolmi sovietskej okupácie“.

No uznajte, nemá nám byť z toho zle?

Vladimír Mikunda, hovorca SZPB

Nenechajme to na „umelú inteligenciu“

Prvý októbrový víkend patril v Detve spomienke na výnimočnú udalosť SNP, na partizánsku prehliadku, ktorá sa v meste uskutočnila 1. 10. 1944. Bol som ešte doma, keď sme sa so spoluzväzákmi začali zaujímať, prečo na toto podujatie neexistuje žiadna pamiatka.



Veliteľ 1. čs. armády na Slovensku (do 7. 10. 1944) brigádny generál Ján Golian. Za jeho prítomnosti sa konala partizánska prehliadka, na ktorej sa predstavili československé, sovietske a francúzske partizánske jednotky.

Prečo, to sme sa nedozvedeli, ale vtedajší tajomník Mestského národného výboru Milan Konôpka našu iniciatívu postaviť pamätník v rámci „Akcie Z“ podporil. A neskôr sa jej aj ujal a dovedol do úspešného konca. V roku 1984 bol pamätník odhalený.

V sobotu 4. októbra som sa na spomienkovej slávnosti k 81. výročiu znovu zúčastnil. Neprekvapilo ma, že podstatnú organizačnú úlohu stále zohrávajú moji kamaráti - synovia, ale už aj vnuci detvianskych účastníkov SNP.

V slávnostných príhovoroch všetkých čestných hostí zaznelo posolstvo, že odkaz Povstania je neoddeliteľnou súčasťou našej identity so všetkými pozitívnymi aj

rozporuplnými príbehmi, a že práve generácia dnešných mladých ľudí by ich mala poznať.

O to, žeby historická pamäť v Detve mala vyblednúť, nemám obavy, i keď sa z času načas nejaký ten výpadok objaví. Práve preto majú takéto podujatia, udržujúce naše pokrokové tradície mimoriadny význam, lebo účinne oživujú našu kolektívnu pamäť. V tomto smere významnú úlohu zohráva Matica slovenská, ktorá mala aj v tomto roku najväčší podiel na vytvorení verného obrazu historickej partizánskej prehliadky. A dôkazom toho, akú dôležitosť táto inštitúcia udalosti prikladá, bola tohtoročná účasť jej predsedu Mariána Gešpera.

V budúcnosti by to tak malo byť aj v prípade ústredných orgánov SZPB. Práve tam sú kľúče k rozšíreniu historického bádania, ktoré sa nezaobíde bez výraznejšej štátnej podpory.

Keď pred vyše 20 rokmi vznikol Ústav pamäti národa aj ja som si myslel, že prinesie viac svetla do tejto etapy našej histórie. Stal sa opak! Tentoraz sa však o tom nemienim rozpisovať.

Mne, Detvanovi, je úprimne ľúto, že v tomto smere štátny bádateľský ústav doteraz nevybádal nič, čo by verejnosti mohlo dať aspoň náznak odpovedí na doteraz nezodpovedané otázky súvisiace s jedinečnou historickou udalosťou v Detve. Napríklad, kto z Detvanov mal hlavnú zásluhu na tom, že prehliadka bola práve v Detve, nie vo Zvolene, Zvolenskej Slatine, Hriňovej či Očovej?

Vieme o dvoch partizánskych svadbách, ktoré boli súčasťou partizánskej prehliadky. Neboli to len formálne

obrad, ale pravé detvianske svadby s folklórom a hosťinami. Zásluhu na tom mali Detvania. Takmer všetci prispeli tým čo mali a takto sa podieľali na vytvorení aspoň krátkeho obdobia mieru a normálnosti, počas ktorého mali vojaci a partizáni možnosť načerpať nové sily pred ťažkými bojmi v horách. Existuje ešte ten dom, humno či dvor, kde boli svadobné hostiny dvoch partizánskych párov? Jeden z nich, ten sovietsky, v Detve oslavoval zrejme aj striebornú svadbu. V archíve, či kronike mesta z rokov 1964-1974 sa určite niečo nájde, lebo fotografie z jubilejného stretnutia som videl na vlastné oči.

A čo vieme o predstaveniach Frontového divadla Andreja Bagara, futbalových stretnutiach a premietaní sovietskych filmov počas partizánskej prehliadky? Len to, že boli.



Rekonštrukcia povstaleckej slavoobrany.

Všetky odpovede pomôžu dokresliť obrázok tej doby a pochopiť atmosféru výročného detvianskeho sviatku v roku 1944. Musíme to však urobiť my, ktorí si ešte pamätáme, čo nám hovorili rodičia, susedia aj oficiálne obecné kroniky (aj keď sa po roku 1989 mnohé stratili). Ďalším generáciám už bude radiť umelá inteligencia, živé dáta, ktoré jej ponúknu falošné či neveriteľné zdroje.

Ján Dianiška, snímky archív

Štefánik a diplomacia

Pri príležitosti 145. narodenín Milana Rastislava Štefánika usporiadala rovnomenná spoločnosť so svojimi partnermi v priestoroch MZV SR naozaj veľkolepé a hlavne poučné diskusné fórum „Štefánik a diplomacia“, ktorého sa zúčastnilo až 30 veľvyslancov.

Na samom začiatku vystúpil minister zahraničia Juraj Blanár, ktorý otvorene pohovoril o súčasnej situácii vo svete. Poukázal na „eróziu medzinárodného práva,“ nakoľko dnes sa, vraj, nerešpektuje takmer nič. No a vo vzťahu k M. R. Štefánikovi použil absolútne presný výraz, že jeho dielo si musíme vedieť vždy „sprítomniť“.

Najväčší priestor však zaslúžene dostali veľvyslanci Českej republiky (R. Jindrák), Francúzska (N. Suran) a Talianska (G. de Felice) spolu s našimi diplomatmi Jánom Šothom, Mariánom Servátkom, Fedorom Rosochom, Františkom Hruškom a historikom Michalom Kšiňanom.

Všetci zaujali niečím výnimočným, málo známym, ba až vôbec neznámym. O M. R. Štefánikovi hovorili cez jeho úspešný príbeh diplomata, lobistu, vedca a vynálezcu, pilota a vojenského meteorológa, generála, fotografa a zberateľa, cestovateľa, ale aj kúzelníka (ovládal 18 kúziel, v jeho pozostalosti sa našlo 30 kúzelníckych pomôcok).

Predseda Spoločnosti MRŠ Peter Novotňák všetkých odmenil Pamätnou plakétou M. R. Štefánika.

Prítomných zaujala hneď prvá téma o vzťahu spoločnosti k M. R. Štefánikovi. Ľudáci ho vraj chceli dostať pod svoje krídla, no zamlčovali čs. tému; komunisti sa voči nemu správali zle, pretože bojoval proti bolševikom. Napriek tomu nikdy neupadol do zabudnutia, pretože pretrvával v „rodinnej pamäti“.

Čo je v odkaze MRŠ najtrvalejšie? To, že bol spoluvorcom ČSR, bez ktorej by sme nemali dnešnú SR. Trvalý je aj Štefánikov odkaz – „oslobodte môj národ!“. No a absolútnu trvalú hodnotu má Štefánikova univerzálnosť. K jeho odkazu sa totiž hlási celá spoločnosť.

Za Bojovník som historikovi Kšiňanovi položil otázku: **Bol Štefánik francúzskym a či československým generálom?** Odpoveď na to je vraj zložitá, pretože bol dočasným francúzskym generálom s predurčením pre československé vojsko.

Vladimír Mikunda



O čom bol Zvolen 2?

Za účasti štyroch oblastných predsedov a troch oblastných tajomníkov SZPB sa vo Zvolene stretli dve desiatky funkcionárov z ďalších dvoch oblastných a zvolenských základných organizácií na seminári, ktorý si dal za cieľ analyzovať stav a nájsť cestu na zlepšenie situácie vo Zväze. Účasť bola teda podstatne nižšia a aj užšia ako pred rokom.

Tematicky to organizátori vzali „od podlahy“ a hovorili o situácii už na XVIII. zjazde SZPB. Nekritizovali však záškodníctvo rebelov, ale akoby nedostatočné úsilie demokraticky zvolených funkcionárov.

Najviac výhrad padlo na adresu predsedu SZPB Viliama Longauera a tajomníka Zdenka Martona. Zväz pod ich vedením vraj „nič neriadi a nič neorganizuje“. Nebola však spomenutá ani jedna z plánovaných hlavných úloh, schválených Ústrednou radou SZPB, ktorá by nebola plnená a splnená. Nehovoriac, že aj eliminácia renegátstva a finančné záškodníctvo neprajníkov odobrá vedeniu sily i čas na činnosť.

Objektívne však treba priznať, že nech boli vstupné slová organizátorov: predsedu Miroslava Náhlíka, oblastného tajomníka Jána Kašicu, oblastného podpredsedu Júliusa Feješa a člena

Čo sa udialo v Nitre?

Išla som okolo pamätníka víťazstva v Nitre pred OU, kde máme kladenie vencov pri výročiach a skoro som odpadla od prekvapenia.

Pred pamätníkom je drevený kríž s vencom (teraz mi napadlo, že na venci by malo byť napísané, kto ho tam zavesil, ale je na ňom napísané: s úctou na pamiatku 365 obyvateľov mesta. A dole na zemi sú papiere s textom. Na pamiatku 6 600 vyrazených židovských spoluobčanov v Nitre počas II. svetovej vojny. Na druhom liste je napísané: Uctenie si pamiatky obetí vybombardovania Nitry Červenou armádou.

Neviem, či o tom mesto vie, či dalo povolenie

ÚR SZPB Pavla Marka akokoľvek ladené, určite sa niesli v duchu pozitívne pomôcť Zväzu riešiť problémy. Je však na organizátoroch i na ich podporovateľoch, aby si sami odpovedali na otázku, či je táto cesta tá najvhodnejšia.

Niektorí účastníci z regiónov však vzali seminár ako serióznou platformu poukázania na vlastné problémy. Napríklad predsedníčka ZO SZPB Solivar sa veľmi kriticky vyjadrila k oblastnému predsedovi v Prešove, ktorý si vraj proti Stanovám a Rokovaciemu poriadku SZPB prisvojuje niektoré kompetencie a zasahuje do právomocí iných orgánov.

Oblastného tajomníka SZPB z Vranova n/T sa zase dotkol súkromný list, ktorý bol adresovaný istej súkromnej adrese z adresy spravca@szpb.sk. List, hoci nebol nikým podpísaný, bol bratislavským oblastným predsedom na seminári verejne prisvojený zamestnancovi Ústredia SZPB Tomášovi Purgimu. Ako k tomuto súkromnému listu prišiel, to Martin Krno neprezradil.

Aj na tomto rokovaní sa hovorilo o spochybňovanej legitimité prítomného Juraja Odora vo funkcii Predsedu revíznej komisie SZPB. Keďže Ústredie SZPB nemá žiadny doklad o jeho voľbe do tejto funkcie, Predsedníctvo SZPB hneď o dva dni rozhodlo, aby konečné stanovisko k tejto otázke vyslovila Rozhodcovská komisia SZPB.

Vladimír Mikunda

na umiestnenie kríža, ale táto „horúčka s pamätníkmi“ nielen na Slovensku, ale aj v Európe je už divná. To aby sme čakali, že sa nájdu historickí naprávači - aktivisti a začnú útoky na nitriansky pamätník?

Mali by sme zaujať stanovisko v meste k tomuto činu. A to nielen ústne. Ale aj písomne. Lebo potom by sme mali umiestniť aj pamätník, napríklad umučených a zavraždených 300 kresťanských detí Turkami, ktorý je v lesíku Pároských hájov.

Lebo na pamiatku zavraždených židov predsa býva každoročne spomienková panychída na židovskom cintoríne, nedávno bola aj v Synagóge, a obeť bombardovania Nitry majú tiež pamätník.

Tajomníčka ObIV SZPB v Nitre A. Zabáková, 13. 10. 2025

Hanebné úsilie odstrániť Čulenovu sochu dokonané

Hlavné mesto SR odstránilo 16. októbra pomník Mareka Čulena v hornej časti Námestia slobody. V tejto súvislosti hovorca Bratislavy Peter Bubla vyhlásil: „Históriu si ctíme, budúcnosť tvoríme. Sme presvedčení, že čestné miesto na Námestí slobody by nemal mať človek, ktorý sa stal jedným zo symbolov neslobody.“ Pripomenul, že pomník vznikol v roku 1978 ako pocta vplyvnému predstaviteľovi komunistického režimu.

Prečo zrazu až 36 rokov po „víťaznom novembri“ došlo k likvidácii diela akademického sochára Vladimíra Môtovského a architekta Štefana Ďurkoviča? Možno sa mestskí konšeli inšpirovali obdivovateľmi Hitlerovho kolaboranta Stepana Banderu, ktorí na západnej Ukrajine neodstraňovali iba plastiky V. I. Lenina, Kataríny Veľkej, ale aj Puškina, Lermontova a ďalších klasikov svetovej literatúry.

Táto kauza bola aktuálna presne pred štyrmi rokmi v súvislosti s pripravovaným zriadením Hrobu neznámeho vojaka v parčíku pri Úrade vlády SR, neskôr nešťastne situovaným z iniciatívy exministra obrany Jaroslava Naďa na Rázusovom nábreží.

Vtedy nenávisťnú kampaň proti Čulenovi a celému ľavicovému hnutiu viedli poslanci miestneho zastupiteľstva bratislavského Starého Mesta na čele so zúrivým antikomunistom Petrom Osuským a starostkou za vtedajšiu vládnú koalíciu Zuzanou Aufrichtovou, ktorí sa krátko predtým výrazne angažovali na premenovaní časti Námestia SNP na Námestie Nežnej revolúcie. Primátor Matúš Vallo sa im vtedy ako i dnes veľmi ochotne podriadiť.

Pred štyrmi rokmi komunálni poslanci, takmer nospol z pravicových strán a Progresívneho Slovenska, žiadali magistrát, aby odstránil pomník „zakladateľa zločineckej organizácie“ v nadživotnej veľkosti, lebo „pamätníky velebíace osobnosti fašistického a komunistického režimu nemajú na verejných priestranstvách čo hľadať“.

Podľa novodobých sochoborcov bol Čulen (za aplauzu liberálnych médií) „oddaný bolševik, ktorý sa po komunistickom puči dostal do najvyšších orgánov KSČ a ako poverenik poľnohospodárstva v 50. rokoch nesie zodpovednosť za osudy desaťtisíce roľníkov počas násilnej kolektivizácie“.

Marek Čulen sa narodil v chudobnej katolíckej roľníckej rodine 8. marca 1887 na Záhorí v Brodskom. Pred prvou svetovou vojnou dvakrát odišiel za prácou do USA, „odkiaľ si priniesol socializmus“.

Do vlasti sa vrátil v roku 1920 a už v januári nasledujúceho roka kultivovane viedol rokovanie zjazdu slovenských, maďarských a nemeckých zástupcov sociálnodemokratickej ľavice v Lubochni, čo prispelo k založeniu KSČ. V nasledujúcich rokoch bol krajským tajomníkom KSČ v Bratislave a stal sa predse-



dom Zväzu maloroľníkov a domkárov. Zastával sa najmä chudobnejších pracovníkov v poľnohospodárstve, na ktorých tvrdo dopadali hospodárske krízy.

Vari pravičiarci v Bratislave pokladajú za zločin i to, že sa Čulen podieľal na protifašistických mítingoch na obranu ČSR pred agresívnymi požiadavkami hitlerovského Nemecka? Iste nie náhodou ho po rozbití republiky Gestapo odviekli do Hodonína, neskôr väznili v Ilave. Keď sa dostal na slobodu, ilegálne vedenie strany ho poslalo do ZSSR.

Po prepadnutí nacistickým Nemeckom sa stal členom predsedníctva Vseslovanského výboru, v slovenskom vysielaní Moskovského rozhlasu burcoval rodákov do boja proti okupantom, nabádal slovenských vojakov k prechodu k Červenej armáde a sovietskym partizánom, v zajateckých táboroch agitoval, aby vstúpili do nového čs. vojska Ludvíka Svobodu.

V septembri 1944 s Janom Švermom a Rudolfom Slánským na vlastnú žiadosť priletel na povstalecké územie, kde ho zvolili za člena SNR. Po oslobodení ho kooptovali do ÚV KSS, neskôr zvolili za člena ÚV KSČ. Stal sa na krátko predsedom Jednotného zväzu slovenských roľníkov.

Na čele povereníctva poľnohospodárstva bol „až“ dva roky – 1952 a 1953. V rodnej obci po ťažkej a dlhej chorobe zomrel 26. decembra 1957. Bol teda naozaj „vplyvným predstaviteľom komunistického režimu“ a jeho socha „pamätníkom zločineckého režimu“? **Martin Krno, predseda ObĽV SZPB Bratislava, krátené**

Pomoc Ukrajine neodstraňuje tému volyňského masakru

Pomoc Ukrajine neodstraňuje otázku exhumácie obetí volyňského masakru, povedal 5. novembra poľský prezident Karol Nawrocki novinárom po stretnutí so slovenským prezidentom Petrom Pellegrinim.

„Pomoc Ukrajine, a my máme jasný postoj, koho v tomto konflikte podporujeme, ma ako prezidenta nezabavuje zodpovednosť starať sa o poľské záujmy na medzinárodnej scéne a vo vzťahoch s Ukrajinou,“ povedal a vysvetlil, že medzi Poľskom a Ukrajinou existuje množstvo nevyriešených otázok.

„Poľsko-ukrajinské otázky, týkajúce sa exhumácie vo Volyňi, zostávajú nevyriešené. Došlo ku kríze s poľnohospodárskymi produktmi, ktorá zničila Poľsko,“ povedal poľský prezident. „Toto mi nie je ľahostajné. Verím, že je možné podporovať Ukrajinu a zároveň presadzovať záujmy poľského štátu,“ dodal. **-r-**

Pamätník nacistickým kolaborantom

Ministerstvo obrany Moldavska poskytlo na podujatie čestnú stráž a vojenský orchester, oznámil 21. októbra vedúci Národného koordináčného výboru „Vítazstvo“ Aleksej Petrovič.

„Združenie Monumentum na oslavu nacizmu otvorilo ďalší cintorín pre „rumunských hrdinov“ neďaleko dediny Giličeni v okrese Telenesti.

Pamätník Hitlerových kolaborantov bol odhalený so všetkými vojenskými poctami – s trojitou salvou z pištole, čestnou strážou a vojenským orchestrom ministerstva obrany spolu s deťmi z miestnej školy,“ napísal Petrovič na svojom telegramovom kanáli.

Ďalší pamätník bol odhalený v dedine Slobozia Mare. Venovaný je rumunským vojakom, ktorí padli v lete 1941 počas invázie do Sovietskeho zväzu. Falzifikátori dejín už tradične označili týchto Hitlerových komplicov za „hrdinských osloboditeľov“, ktorí zomreli „za oslobodenie Besarábie z otroctva“. **-r-**



Pamätník nacistickým kolaborantom v dedine Giličeni.

Ako situáciu hodnotí FIR?

Destabilizácia parlamentného systému v Európe

Sme znepokojení prebiehajúcou destabilizáciou parlamentného systému v Európe. Ukazuje sa, že antidemokratické akcie, vrátane akcií politických elít, prispievajú k posilňovaniu politického vplyvu extrémnej pravice v rôznych európskych krajinách.



V Gruzínsku sa opozičné hnutie, ktoré je finančne a politicky podporované EÚ, pokúsilo pred niekoľkými dňami počas komunálnych volieb začať „farebnú revolúciu“ namiesto toho, aby čelilo verdiktu voličov. Večer v deň sčítania hlasov vtrhli stúpenci dvoch opozičných strán do prezidentského paláca v Tbilisi. To, čo bolo vo Washingtone D.C. a Brazílii oprávnené odsúdené ako terorizmus, sa u európskych politikov stretlo s pochopením.

Skutočnosť, že toto porušenie zákona zastavili bezpečnostné sily, teraz Gruzínsko považuje za „autoritársky obrat“, na ktorý má reagovať sankciami.

V Moldavsku EÚ masívne zasiahla v posledných parlamentných voľbách s odvolaním sa na „ruský vplyv“. S aktívnou podporou EÚ boli z volieb vylúčené dve krajne pravicové strany – nie preto, že by ich politický program bol v rozpore s normami EÚ, ale z dôvodu, že ich podporovalo Rusko.

V Srbsku už mesiace vychádzajú do ulíc veľkých miest občianske hnutia proti korupcii a prezidentovej strane. Tieto protesty, vyvolané smrteľnými dôsledkami korupcie, môžu byť opodstatnené.

Masívny vplyv – vrátane finančného vplyvu – EÚ a jej kanálov v týchto protestoch vedie k tomu, že nacionalistické a krajne pravicové sily a strany v Srbsku sa prezentujú ako „obrancovia národnej suverenity“. Dôsledkom týchto protestov v Srbsku nie je posilnenie občianskej spoločnosti, ale oživenie extrémnej pravice, ktorá existuje aj v tejto krajine.

Skutočnosť, že slovenská vláda pod Ficom sa neriadi líniou Ursuly von der Leyen a EÚ, viedla k mesiacom trvajúcim demonštráciami v Bratislave, ktoré podporuje aj bruselská administratíva. Strany, ktoré chcú, aby sa Slovensko podriadilo politike EÚ, tak vyvíjajú tlak na súčasnú vládu.

Dopad, aký to môže mať, demonštrovali parlamentné voľby v Českej republike, kde politická podpora EÚ predchádzajúcou vládou viedla k výraznému nárastu hlasov pre miliardára a pravicového populistu Babiša.

Taktický výpočet vládnej krízy však dominuje aj samotnej extrémnej pravici, ako ukazuje príklad Holandska. Tu najväčšia koaličná strana, PVV Gerda

Wildersa, opustila vládu na „protest“ proti „príliš liberálnej“ migračnej politike, aby si vynútila nové voľby, v ktorých dúfa, že získa viac kresiel v národnom parlamente.

Vo Francúzsku prezident Macron ukazuje, že po vynútenej rezignácii piateho šéfa vlády za posledné štyri roky robí všetko pre to, aby si udržal svoju moc, vrátane tolerovania krajne pravicovej strany Marine Le Penovej, ktorá má teraz v Národnom zhromaždení dvoch podpredsedov. Zatiaľ nie je jasné, či Macron vyhlási nové voľby v súlade s jej požiadavkami, ale je jasné, že krajná pravica je už víťazom tejto destabilizácie parlamentného systému.

Politickou reakciou na tento dramatický vývoj v Európe by mal byť v skutočnosti konečný návrat k politike v záujme pracujúcich ľudí, základných sociálnych služieb a zabezpečenia budúcnosti. Keďže však Európska komisia presadzuje svoju politiku militarizácie a korporátnych dotácií, treba sa obávať, že postup krajnej pravice nestretne žiadny odpor.

Newsletter FIR 2025 41, krátené

Antigenocídna požiadavka OSN voči Izraelu!!!

Izrael musí rešpektovať zákaz hladovania ako metódy vedenia vojny, povedal predseda Medzinárodného súdneho dvora OSN Judži Iwasawa.

„Súd jednomyselne dospel k záveru, že Izrael je povinný... rešpektovať zákaz hladovania ako metódy vedenia vojny,“ povedal sudca pri čítaní stanoviska.

V decembri 2024 Valné zhromaždenie OSN prijalo rezolúciu, v ktorej naliehavo požiadalo Medzinárodný súdny dvor o vydanie poradného stanoviska k záväzkom Izraela týkajúceho sa pomoci okupovaným palestínskym územiám. Rezolúciu podporilo 137 štátov, 12 hlasovalo proti a 22 sa zdržalo hlasovania. -r-

Komu vadí takýto pamätník? Len neonacistom!

V obci Kosorín na strednom Slovensku neznámi páchatelia poškodili pamätník SNP.

Minister vnútra Matúš Šutaj Eštok uviedol, že naň nasprejovali „vulgárne a nenávisťné odkazy, čím pošliapali pamiatku hrdinov, ktorí položili svoje životy za slobodu našej krajiny“. Na podstavci vidieť nápis „Vivat Cintula“.

„Nikdy nebudem tolerovať pošliapanie pamiatky našich hrdinov, schvaľovanie násilia ani rozsievanie nenávisťi. Toto nie je cesta, ktorou sa má uberať Slovensko,“ zdôraznil minister. -r-



Čo to ten „najschopnejší protifašista“ zase stvára?

Dňa 7. novembra 2025 zaslal predseda SZPB tajomníckam a tajomníkom oblastných výborov SZPB list, v ktorom ich informuje o rozhodnutí Predsedníctva ÚR SZPB „prejsť na dobrovoľnícku činnosť aj funkcionárov oblastných výborov, ako čiastočne aj funkcionárov centrálného vedenia a riadenia zväzu“.

Dodal k tomu, že celý systém ďalšieho pôsobenia SZPB v našej spoločnosti bude riešený na najbližšom zasadnutí Ústrednej rady SZPB a na pracovnej porade tajomníkov oblastných výborov.

„Všetko si vysvetlíme... Nenechajte sa obťažovať takými ľuďmi ako je Ján Rohár, ktorý neoprávnene roznáša ohováranie predstaviteľov Ústredia, rozširuje falošné informácie, ktorý sa ako samozvanec a kariérista vpassoval za jediného, ktorý má vo všetkom jeho hodnotení neomylnú pravdu!“ zdôraznil V. Longauer.

A ako s tým naloží jediný „neomylný“?

Nuž, vysvetlil si to po svojom. Hlavne sa postavil do roly toho „naj“, ktorý je natoľko vzdelaný, skúsený a rozhladený, že má morálne právo radiť všetkým a každému. Lebo bez neho by sa nikam nedostali.

Panie tajomníčky a páni tajomníci, vy sa necítite byť urazení, keď vám takýto človek tvrdí, že „nízka výška finančného príspevku pre SZPB je výsledkom dlhodobej nekompetentnosti vedenia zväzu...“, hoci všetci, ktorí si predsedov list prečítali, sa dozvedeli, že „celý systém ďalšieho pôsobenia SZPB v našej spoločnosti bude riešený na najbližšom zasadnutí Ústrednej rady SZPB“? Teda nie predseda Longauer bude analyzovať a rozhodovať, ale urobí to najvyššia zväzová autorita Zväzu medzi zjazdami – Ústredná rada SZPB.

A že sa Ján Rohár cíti urazený, že predseda SZPB ho „hrubo osobne napadol a urazil“? Možno, ale iba tým, že Viliam Longauer sa nesklonil pred jeho majestátom!

Vladimír Mikunda, tlačový hovorca SZPB, 9. 11. 2025

Úcta Štefánikovi i francúzskym partizánom v SNP

Minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Juraj Blanár si počas pracovnej návštevy Francúzska uctil pamiatku Milana Rastislava Štefánika pri príležitosti 145. výročia jeho narodenia. Zároveň vzdal úctu francúzskym partizánom, ktorí bojovali v Slovenskom národnom povstaní, informoval komunikačný odbor ministerstva.

„Som rád, že som mal možnosť osobne vyzdvihnúť posolstvo a životné dielo spoluzakladateľa našej prvej štátnosti Slovákov a Čechov v roku 1918 – Milana Rastislava Štefánika, veľkej slovenskej osobnosti, diplomata, vojaka, vedca a vynálezcu, ktorý ako generál francúzskej armády v Paríži získaval v tomto procese priazeň Francúzska,“ zdôraznil.

Šéf slovenskej diplomacie si na Námestí generála Štefánika v 16. obvode Paríža uctil aj padlých francúzskych partizánov, ktorí bojovali počas SNP aj v rámci brigády nesúcej Štefánikovo meno. „...toto je náš ďalší spoločný silný historický odkaz – antifašistický pilier, na ktorom môžeme rozvíjať slovensko-francúzske vzťahy,“ zdôraznil. -r-

Výročie prezidentských Dekrétov

Pred 80 rokmi prezident Beneš dorazil Nemcov, Maďarov a kolaborantov.

Dňa 25. októbra 1945 totiž podpísal prezidentský dekrét, ktorým im skonfiškovoval nepriateľský majetok bez náhrady! Okrem toho prišli Nemci a Maďari o československé občianstvo. Došlo aj k ich vysídleniu, pričom zo Slovenska odsunuli vyše 30 tisíc Maďarov.

V období 2. sv. vojny a v prvých povojnových mesiacoch, keď neexistovali riadne zvolený československý parlament a vláda, vydával prezident ČSR Edvard Beneš zákony formou dekrétov. Celkovo ich podpísal 143, týkali sa obnovenia hraníc ČSR na ich úroveň pred Mnichovskou dohodou, konfiškácie majetku a potrestania kolaborantov s nacizmom alebo odobratia štátneho občianstva ČSR osobám, ktoré sa v období okupácie republiky prihlásili k maďarskej a nemeckej národnosti. -r-

Nobelova cena za mier vraj zdegradovala

Udelenie Nobelovej ceny za mier venezuelskej opozičnej osobnosti Maríi Corine Machado demonštruje zdegradovaný status tohto ocenenia, vyhlásil Ismael Blanco, člen Komisie pre medzinárodné záležitosti uruguajskej vládnutej strany Široký front a analytik medzinárodných vzťahov.

„Udelenie Nobelovej ceny Maríi Corine Machado (v piatok 10. októbra 2025 – pozn. Bojovník) demonštruje manipuláciu s ocenením, ktoré bolo úplne zdiskreditované,“ uviedol zdroj agentúry. Blanco dodal, že udelenie ceny bývalému americkému ministrovi zahraničných vecí Henrymu Kissingerovi a bývalému americkému prezidentovi Barackovi Obamovi prispelo k devalvácii ocenenia.

Maria Machado bola z prezidentských volieb vo Venezuele v roku 2024 vylúčená.

-r-

Čo píšú o (proti)fašizme iní?

(Pokračovanie zo str. 2)

USA vyhrali obe svetové vojny?

Americký prezident Donald Trump vyhlásil, že Spojené štáty vyhrali obe svetové vojny bez toho, aby spomenul kľúčovú úlohu Sovietskeho zväzu pri porážke nacistického Nemecka v druhej svetovej vojne.

„Vyhrali sme prvú svetovú vojnu. Vyhrali sme druhú svetovú vojnu. Vyhrali sme všetko medzi tým a všetko predtým,“ povedal Trump vo svojom prejave na Americkom obchodnom fóre. Americký líder dodal, že USA nikdy neprehrali vojnu, ale niekedy „nebojujete, aby ste vyhrali“.

Podľa ria.ru z 5. 11. 2025

Putinovi ukázali zástavu víťazstva

Ruskému prezidentovi Vladimirovi Putinovi ukázali na výstave a fóre „Pravoslávna Rus – ku Dňu národnej jednoty“ v Manéži historickú zástavu víťazstva, vztýčenú nad porazeným Reichstagom, spolu s ďalšími unikátnymi exponátmi z Veľkej vlasteneckej vojny.

Prezidentovi bola ukázaná mapa operácie Barbarossa z 22. júna 1941 a porozprávali o tom, ako Sovietsky zväz vyvíjal svoj vlastný preventívny plán. „Nemci však boli v tomto smere úspešnejší,“ povedal riaditeľ Federálnej archívnej agentúry Andrej Artizov, ktorý čiastočne viedol prehliadku. Poznamenal, že vojenská a politická logika všetkých strán bola vo všeobecnosti rovnaká, ale chybný odhad spočíval v tom, že Sovietsky zväz sa domnieval, že útok by mohol prísť z Ukrajiny, kde sa vtedy nachádzali hlavné vojenské jednotky, zatiaľ čo Nemci sa vydali inou trasou – smerom k Leningradu, cez Bielorusko do Moskvy a len s jednou skupinou armád – cez Kyjev.

Putinovi boli ukázané početné archívne dokumenty vrátane návrhov rozhlasového prejavu Molotova, podpredsedu Rady ľudových komisárov ZSSR a ľudového komisára zahraničných vecí, týkajúceho sa útoku nacistického Nemecka na Sovietsky zväz 22. júna 1941.

Ďalším dokumentom bol text prejavu Josifa Stalina z 3. júla 1941. Putinovi bolo povedané, že v prejave pôvodne chýbal text, ktorý Stalin použil práve v momente, keď ho predniesol. Svoj prejav začal slovami: „Súdruhovia! Občania! Bratia a sestry! Vojaci našej armády a námorníctva! Oslovujem vás, moji priatelia!“

Výstava predstavuje mnoho rôznych máp z Veľkej vlasteneckej vojny vrátane mapy postavení nepriateľských vojsk pred prelomením blokády Leningradu 7. januára 1943. Artizov ukázal prezidentovi mapu zobrazujúcu rozmiestnenie nemeckých vojsk, fínskych vojsk a holandských a nórskeho légií. „Je dobre známe, že v sovietskych časoch sa určité veci nezdôrazňovali,“ poznamenal Putin.

Vladimir Medinskij upriamil pozornosť hlavy štátu na niekoľko dokumentov, vrátane tých, ktoré sa týkali požiadavky na ďalšie lietadlá Il'jušin Il pre armádu. V dokumente, adresovanom vedeniu jednej z tovární, sa uvádzalo, že na front sa dodáva iba jedno lietadlo, čo je neprijateľné, a požadovalo sa zvýšenie výroby. Na záver prezidentovi ukázali sálu „Medzinárodných tribunálov“, kde sa konali rekonštrukcie Norimberských procesov.

Podľa ria.ru zo 4. 11. 2025

Milan Syruček: Spomienky na kardinála ako priateľa

S kardinálom Dukom som sa zoznámil, keď mi v roku 1975 vyšla knižka o francúzskom prezidentovi Charlesovi de Gaullovi. Na tejto mojej knihe ocenil, že som u de Gaulla zdôraznil predovšetkým jeho náboženské ctenie.

Táto viera skutočne pomáhala de Gaullovi preklenúť všetky životné ťažkosti - keď bol počas prvej svetovej vojny ťažko ranený a ocitol sa vo väzení, z ktorého päťkrát utiekol, ale pre svoju vysokú postavu bol vždy chytený, keď márne presviedčal najvyšších francúzskych činiteľov o nutnosti pripraviť sa na blížiacu sa svetovú vojnu, ako znova mobilizoval Francúzsko keď sa stal jeho prezidentom.

Keď som sa rozhodol uctiť si de Gaullova pamiatku jeho bustou na Barrandove, poskytol mi finančné prostriedky a najmä potrebný pozemok vedľa kostola Krista Spasiteľa a zúčastnil sa jej odhalenia a každoročného stretnutia pri tejto buste.

Ceske-novinky.cz zo 4. 11. 2025, výňatok

(Pokračovanie na str. 7)

Dezercie v OSU

Ukrajina v septembri pocítila druhý najvyšší počet prípadov dezercie od začiatku roka s 17 176 prípadmi. Informoval o tom ukrajinský denník „Slovo i Delo“ s odvolaním sa na údaje generálnej prokuratúry.

Rekordný počet dezercíi za takmer štyri roky bol zaznamenaný v máji – 18 134. Trend klesol v júni – 14 936, ale v júli začal opäť stúpať – 15 589. V auguste – 15 470, uvádza sa v správe denníka.

Ukrajinská pravda, s odvo-

laním sa na údaje generálnej prokuratúry zo 14. októbra, informovala, že na Ukrajine bolo od roku 2022 začatých takmer 290 tisíc trestných konaní podľa článkov o dezercii a neoprávnenom opustení jednotky. V septembri ukrajinský novinár Volodymyr Bojko, ktorý sa špecializuje na dezercie, informoval, že v prvých ôsmich mesiacoch roku 2025 bolo v ukrajinských ozbrojených silách zaznamenaných takmer 143 000 prípadov dezercie a nepovoleného opustenia posádky, pričom od februára 2022 ich bolo zaznamenaných vyše 265 tisíc. V marci poslan-



kyňa Najvyššej rady Ukrajiny Hanna Skorochodová uviedla, že ukrajinskí vojaci, vyslaní na výcvik do zahraničia, sa nevracajú, pretože sa nechcú zúčastňovať bojov. V auguste Skorochodová informovala, že počet dezertérov v ukrajinskej armáde sa už blíži k 400 tisícom. -r-

Ako to vidí český vojenský analytik Martin Koller?

Kto bude víťaz v rusko-ukrajinskom konflikte?

Jedným víťazom bude Čína a druhým Spojené štáty. Tretím, ale len čiastočným víťazom, bude Rusko, ktoré získa kúsok Ukrajiny a možno nejakú vojenskú prestíž.

Porazení budú Ukrajina a EÚ. Ukrajina v podstate prestane existovať, z ktorej Zelenský už rozpredal všetko. Záhadou je, za čo vlastne ukrajinskí vojaci ešte bojujú? Fakticky správnou odpoveďou je, že bojujú za cudzie záujmy! Pretože Ukrajinci sú už ľudia bez vlasti, tá ich doterajšia už bude patriť niekomu inému.

„Ukrajina je štát, s ktorým EÚ a NATO najviac vydrb...! Niečo také sa v ľudských dejinách len tak nevidí,“ natvrdo vyhlásil M. Koller.

O čom je európska armáda?

Nazvime to správne, je to sorosovsko-fašistická armáda a jej cieľom je stále jedno a to isté. Získať ruské zdroje a urobiť z Rusov otrokov.

A pojem „európska armáda“? Tak si pripomeňme, že za európsku armádu sa označoval i Wehrmacht i Waffen SS! Takže to nebude nič iné, povedzme si to otvorene!

O čom je bubnovanie do vojny?

Európska armáda bude mať jeden veľký problém. Za čo bude bojovať? Rusi budú bojovať za vlasť!

„Trump si kúpil značnú časť Ukrajiny a neviem si predstaviť, že by si niekto z Európy dovolil zasviniť mu jeho územie jadrovým spadom a to len kvôli tomu, že nejakí blázni chcú Drang nach Osten,“ zdôrazňuje český analytik.

Čo je cieľom vojny na Ukrajine?

Z hľadiska EÚ je to revanš za 2. svetovú vojnu, snaha rozparcelovať Rusko a urobiť z Rusov otrokov. Z hľadiska Ukrajincov je to čiastočne obrana svojho územia, ale sú tam aj historické fašistické reminiscencie.

Z hľadiska Ruska je to obrana svojich ľudí cestou daného územia a rozšírenie obranného perimetru proti útoku zo západu.

„A čo sa týka USA, tak tie majú rovnaký cieľ ako sfašizovaná EÚ, idú však na to rozumnejšie. EÚ je v postavení globálneho idiota!“ – vyhlásil Martin Koller a dodal, že „ak by to prerástlo do 3. sv. vojny, tak Rusko s Čínou za svojim chrbtom ju neprehrá! Z Ukrajiny nezostane nič!“

Európania by si mali uvedomiť, že najväčšou hrozbou pre nich nie je Rusko, ale afro-islamská katastrofa. To ešte lenvidia genocídu!

Jediným riešením je – preč z EÚ a potrestať tvorcov tejto genocídy.

Spracované podľa rozhovoru šíreného facebookom.

Čo už všetci pochopili?

Že Rusko nepotrebuje prímerie, keď má úspechy na fronte!

Kedže Ruská armáda víťazí na bojisku, Moskva nepotrebuje prímerie, povedal americký plukovník vo výslužbe Lawrence Wilkerson v rozhovore s americkým blogerom Andrewom Napolitanom na jeho kanáli YouTube.

„Žiadne prímerie nebude! Na jednej strane máme Napoleona,

ktorý úplne vyhral, na druhej strane máme stranu, ktorá bude úplne zničená, ak to čoskoro nezastavíme. A vy chcete, aby strana, ktorá víťazí, uzavrela prímerie? To je šialenstvo,“ poznamenal.

Podľa Wilkersona sa súčasná situácia radikálne líši od skúseností Západu. „Prímeria sa

uzatvárajú, ak je vojna krvavá, ako sme to urobili na Kórejskom polostrove, ak nikto nevyhráva a musíte ustupovať centimeter po centimetri. Potom rokujeme takmer tri roky, vtedy máte prímerie. No teraz je situácia iná. Rusi vyhrali, bodka,“ poznamenal. -r-

Hackeri získali údaje ukrajinského generálneho štábu o ich stratách na fronte. Číslo šokujú

Podľa kartového indexu Generálneho štábu OSU od začiatku špeciálnej operácie Ukrajina stratila 1 milión 721 tisíc ľudí, pričom straty každým rokom len rastú: 2022 – 118,5 tisíc; 2023 – 405,4 tisíc; 2024 – 595 tisíc; 2025 – 621 tisíc, pričom rok sa ešte neskončil.

Informácie boli získané v dôsledku komplexného hacknutia počítača a miestnej siete zamestnancov ukrajinského generálneho štábu pomocou najnovšieho vírusu Nuance, ktorý funguje výlučne na území Ukrajiny, infikuje zariadenie obete,

sťahuje údaje a blokuje ich po obnovení – uviedla hackerská skupina Bereginí.

Podľa najnovších údajov z augusta počet mŕtvych a zranených v ukrajinských ozbrojených silách teda presiahol 1,7 milióna. Zdôrazňujem, že ide o údaj z augusta. Lenže dnes máme november a od augusta dodnes denne padne v priemere 1 200 až 1 500 ukrajinských vojakov. Navyše dňa 6. novembra 2025 americký analytik Scott Ritter vyhlásil, že pomer strát dosiahol závažný údaj: za jedného ruského vojaka padne 36 ukrajinských. -vmi-

Čo píšete o (proti)fašizme iní?

(Pokračovanie zo str. 6)

■ Koncentračný tábor „Ukrajina“, svedectiev je nesmierne veľa

Svedčia o ňom obeť kyjevského nacistického režimu. V ruských médiách sa objavila správa, že Kyjev je znepokojený zverejnenými informáciami o mučení ruských vojnových zajatcov na Ukrajine.

Vyhlásil to vo svojom telegramovom kanáli veľvyslanec pre osobitné poverenia Ministerstva zahraničných vecí Ruskej federácie pre zločiny kyjevského režimu Rodion Mirošnik: „Na Ukrajine sa veľmi rozrušili mojimi vyhláseniami o ich týraní ruských vojnových zajatcov. Pretože je to pravda. Hanbia sa pred zahraničnými „obhajcami ľudských práv“. Že nie sú dôkazy, tradične klamú! Klamú ako Zelenskyj,“ napísal.

„Často komunikujem s chlapmi, ktorých vymenili, a tieto rozhovory nie sú pre slabé povahy,“ zdôraznil Mirošnik. Podľa neho je bojová línia na Ukrajine „naplnená tajnými väznicami“. Podľa Mirošnika môžu v týchto tajných väzniciach vojaka zavesiť za nohy a biť ho palicami, nútiť ho vykonávať nejakú prácu len preto, aby človek padol od úmoru. „Prakticky všetci, ktorí sa vrátili, prešli takýmito skúškami,“ poznamenal diplomat.

AM zo 4. 11. 2025, výňatok

■ Obetovali to najdrahšie čo mali – svoje životy: Havária povstaleckého lietadla Li-2 vo Veľkej Polome

Situácia na Slovensku sa vo vojnových rokoch postupne vyvíjala smerom k odporu proti fašistickým silám. Silnelo partizánske hnutie a ilegálne odbojové skupiny. V horách operovali partizánske oddiely, ktorých počet a členská základňa narastali. S pribúdajúcim množstvom partizánskych skupín rástla potreba materiálneho, technického a vojenského zabezpečenia týchto jednotiek.

V roku 1944, keď 29. augusta vypuklo SNP, bolo nutné riešiť zásobovaciu situáciu vo väčšom rozsahu. Túto potrebu bolo treba riešiť urgentne, nakoľko situácia na povstaleckom území si vyžadovala posily. Rozkaz na letecký presun na Slovensko dostala 2. československá samostatná paradesantná brigáda v ZSSR. Cieľom letu bolo letisko Tri Duby. Paradesantná brigáda, ako elitná a bojom zocelená jednotka, mala za úlohu vojensky podporiť povstanie.

AM z 2. 11. 2025, výňatok

Prizná si NATO svojich mŕtvych?

Dňa 6. novembra v noci o 3.14.45 hod. bol ruskou raketou Cirkon zlikvidovaný štáb NATO v „nezraniteľnom“ bunkri 80 metrov pod zemou na území cvičiska Javorov na Ukrajine.

Zlikvidovaných bolo 122 generálov, plukovníkov a ďalších vysokých dôstojníkov z USA, V. Británie, Nemecka, Poľska...

Ukrajina a NATO tým stratili úplnú kontrolu velenia na strategicko-operačnej úrovni, ich rakety začali lietať chaoticky a na menej významné ciele. Povedané obyčajnou rečou, NATO a OSU boli na ukrajinskom bojisku úplne paralyzované. -r-

Rusi jednoznačne vyhrajú!

NATO prehrá, ak Rusko vyhrá v Špeciálnej vojenskej operácii, uviedol americký politológ a profesor Chicagskej univerzity John Mearsheimer na YouTube kanáli Daniela Davisa.

„Rusi určite vyhrajú. Bude to ponižujúca porážka pre lídrov aliancie a európskych krajín, ktorých poznáme,“ povedal. -r-

Kyjev povýšil neonacizmus na úroveň štátnej politiky

Minister zahraničia RF Sergej Lavrov to vyhlásil v Jalte počas 16. medzinárodnej konferencie.

Ozrejmil to takto: „Je dôležité, že v roku 80. výročia Veľkého víťazstva plánujete venovať osobitnú pozornosť zachovaniu historickej pravdy, predovšetkým o udalostiach druhej svetovej vojny. Takáto práca je potrebná aj na boj proti barbarskej ideológii neonacizmu, ktorú zločinecký kyjevský režim povýšil na úroveň štátnej politiky.“

Podľa ria.ru z 23. 9. 2025

Tyrani sú v našich časoch tými najnebe

Malá tabuľka s veľkým poslanstvom

Písal sa september 1944, kedy sa na úseku Baťovany-Oslany-Horná Ves odohrávali tuhé ústupové boje slovenských povstalcov a partizánov s jednotkami nacistickej SS skupiny Schill. Okrem vojakov a partizánov zo Slovenska sa ich zúčastnilo aj niekoľko zahraničných bojovníkov, o ktorých osudoch sa, napriek ich veľkej statočnosti, vie len málo.

Rady ilegálnych partizánov v horách dopĺňala aj občianka ZSSR Lida, ktorej sa v roku 1943 podarilo počas bombardovania ujsť z nacistického transportu do pracovného tábora. Po dlhom putovaní a „prestrelke na hraniciach“ sa osamotená dostala až na slovenské územie, kde sa spojila s miestnymi ilegálnymi pracovníkmi.

Lida, spolu s Marusjou, Ljuliou, Ninou a ďalšími dvoma ženami s podobným osudom, prežili vyše roka v lesných

táboroch skupiny Albína Grznára. Napriek tomu však nezaháľali a na ilegálnej práci sa podieľali v rámci ich možností. Zo spomienok pamätníkov vieme, že Marusja bola poverená strážením spomínaného tábora. V roku 1986 napríklad vo svojom rozprávaní uviedol, že keď bola Marusja na stráž, „(...) Zbadala Jurigu (ďalšieho ilegálneho pracovníka, pozn.) a pod pištoľou ho začala viesť až k táboru. Vtedy som sa s nimi stretol a ubezpečil som ju, že všetko je v poriadku, že Juriga je naším členom. Marusja nám dala pokyn na odchod.“

Sovietske dievčatá sa venovali aj mládeži, s ktorou pracovali hlavne ideologicky. S mladými mužmi a ženami diskutovali o ich živote pred vojnou, učili ich spievať ruské piesne, hovorili o situácii na frontoch, ako aj o ich skúsenostiach s nemeckými jednotkami.

Sovietske dievčatá neobišlo ani bojové nasadenie. K pechote Partizánskej skupiny Pavel sa obe pripojili hneď na začiatku septembra 1944. Marusji sa však stal jej boj osudným, padla počas prestrelky v úseku Horná Ves - Veľké Pole.

Kde sa nachádza Marusjino telo, nevedno. Dozista nevieme ani to, aké bolo jej skutočné meno. Vieme len, že sa už nikdy nevrátila ku svojim milovaným. Padla v boji mimo svojej domoviny, mimo krajiny, ktorá ju vychovala.

Oddnes pripomína jej skon pozdĺž cesty medzi Hornou Vsou a Veľkým Polom neveľká, zato hodnotná pamätná tabuľka. Hodnotná, pretože nesie meno tej najväčšej obeť.

Marek Schön, ZO SZPB v Partizánskom



Odmena študentom zájazdom do obce Vinné a Michaloviec

ZO SZPB Košice - Juh Anny Bašistovej už dlhé roky organizuje prednášky a besedy pre študentov patronátnych stredných škôl z MČ Košice Nad jazerom a MČ Juh so zameraním na aktuálne témy oslobodzovacích bojov.



Pri pamätníku na Bielej hore.

Pre aktívnych študentov z Obchodnej akadémie a Hotelovej akadémie sme z príležitosti 81. výročia SNP a 80. výročia ukončenia 2. sv. vojny zorganizovali 15. októbra 2025 zájazd do obce Vinné, kde sme si pripomenuli tragické zavraždenie jej 9 obyvateľov a vypálenie 264 domov fašistami. Na spiatocnej ceste sme sa v Michalovciach zastavili pri pamätníku obetí na Bielej hore a na najväčšom cintoríne padlých sovietskych vojakov na Slovensku.

Zájazdu sa zúčastnili sprevádzajúci pedagógovia, ako aj členovia ZO SZPB Košice - Juh. Už v autobuse počas cesty oboznámil študentov a účastníkov zájazdu s programom a zaujímavosťami predsedu ZO SZPB Dušana Rybanského.

Obec Vinné bola za aktívnu pomoc partizánskym skupinám počas 2. sv. vojny vypálená. Nemecké vojska ju obsadili 30.

októbra 1944. Na príhovor miestneho faryára nacisti občanov ušetrili, ale vyhli ich do lesa a následne obec vypálili. Úplne zhorelo 285 domov a čiastočne 120. Celkovo 7 obyvateľov obce bolo popravených a 15 odvezených do koncentračných táborov. Nemci sa kruto pomstili miestnemu notárovi Júliusovi Ivanovi, ktorý svojim autom odviezol zraneného sovietskeho partizána kapitána Alexeja Gavriloviča Jemeljanova, krycie meno Pugačev, až do nemocnice v Humennom. Manželku notára a jeho dve maloleté deti nacisti zastrelili a nechali zhorieť v ich dome.

Najmladšia dcéra notára Ivanova, Viera Sláviková, vydala knižne „Spomienky na Vinné“, v ktorých opisuje udalosti z rozprávania svojho otca, ako aj z jeho denníka.

Účastníci zájazdu sa zhromaždili v centre obce pri pamätníku „Žena v plameňoch“,

ktorý je dielom akademického sochára Dušana Pončáka. Miestny historik Martin Friga nás obširne oboznámil so skutočnosťami počas 2. sv. vojny, detailami vypálenia obce, ako aj zavraždenia siedmich a odvečených 15 občanov. Položením venca si účastníci zájazdu uctili zavraždené a odvečené obeť.

Pri pamätníku na Bielej hore pri Michalovciach

SNP bezprostredne zasiahlo aj Východoslovenský kraj, okresy Michalovce, Sobrance, Humenné a Snina. Naši občania preukázali odpor voči nacistickému Nemecku. V lesoch Vihorlatu pôsobilo viacero partizánskych skupín, v ktorých mali nezastupiteľné miesta aj miestni občania.

K pamätníku, ktorý vzdáva úctu desiatim partizánom z partizánskej skupiny Kriváň a desiatim zavraždeným občanom z obcí Kusín, Poruba pod Vihorlatom a Klokočov položili účastníci zájazdu veniec vďaky.

V Michalovciach...

...sme si položením venca uctili padlých hrdinov na Ústrednom vojenskom cintoríne vojakov Červenej armády z druhej svetovej vojny, najväčšom na území Slovenska. Jeho vznik sa datuje od 23. marca 1946. Sú na ňom pochovaní červenoarmejski, ktorí padli počas Karpatsko-Užhorodskej útočnej a Ondavskej útočnej operácie pri oslobodzovaní ČSR od nacistických okupantov. Presný počet pochovaných nie je známy, ale podľa informácií z Centrálného archívu MO RF na cintoríne identifikovali

17 748 pochovaných osôb. Pochovaní sú v 188 jednotlivých hrobách, v skupinových hrobách a v 12 hrobových poliach.

Prvý pamätník Červenej armáde bol v Michalovciach odhalený už 23. februára 1945. Areál cintorína leží v mestskej časti Hrádok, v súčasnosti sa dokončuje jeho rekonštrukcia a je turistickým cieľom mnohých návštevníkov.

Ústredný Vojenský cintorín a pamätník v Michalovciach sú na Slovensku vedené v zozname národných kultúrnych pamiatok. Mesto Michalovce oslobodili jednotky 320. gardového pluku Červenej armády 26. novembra 1944.

Uvedomujeme si, že je potrebné mladú generáciu pravdivo informovať o historických udalostiach, o význame SNP a boji proti fašizmu. Osobná prítomnosť študentov na pamätných miestach určite prispeje k väčšej predstave o význame slobody našej vlasti. Je potrebné vychovávať mládež k vlastenectvu aj lepšou informovanosťou o tejto významnej etape našich národných dejín. Mier ani dnes nie je samozrejmosťou, o čom svedčí aj súčasná situácia vo svete.

Poďakovanie za úspešný priebeh zájazdu patrí výboru ZO SZPB Košice - Juh Anny Bašistovej, starostke MČ Košice Nad jazerom Lenke Kovačevičovej, starostke MČ Košice - Juh Anne Súkeníkovej, ktoré na zájazd schválili finančné príspevky, vedeniu stredných škôl a historikovi pánovi Martinovi Frigovi z Vinného, ktorý nás sprevádzal počas návštevy pamätných miest a priblížil vojnové dianie v okolí Michaloviec.

-DR-

Vyhlásenie predsedníctva ObIV SZPB Nitra

My, členovia Predsedníctva Oblastného výboru SZPB v Nitre na svojom zasadnutí 18. 9. 2024 sme s údivom a pobúrením reagovali na obsah článkov „Nespravodlivosť v Nitre“ a „Pobúrenie ZO SZPB Nitra-kraj“, uverejnených v mesačníku Bojovník č. 6 (autor S. Fijalka) a č. 8 (autori S. Fijalka, M. Machová a J. Fijalková-Kostolníková), ktoré prekypujú osobnou nevráživosťou a osočovaním tajomníčky ObIV SZPB Nitra Anny Zabákovéj, predsedu ObIV SZPB a nás, členov P-ObIV SZPB, z nečinnosti voči našim základným organizáciám, z manipulovania obsahu schvaľovaných dokumentov, atď.

Naše zásadné stanovisko k obsahu informácií tzv. „odídcov“ sme v r. 2023 zaslali novému vedeniu Zväzu spolu s vyjadrením našej podpory novému predsedníctvu

ÚR SZPB. Odpovedať na každé obvinenie, klamstvo a polopravdu, ktorými prekypujú obidva hore spomenuté články, by si vyžiadalo celú stránku. Najlepšiu odpoveď kritikom spôsobu práce A. Zabákovéj a výzvy ÚR SZPB, aby preverila „nekalé konanie a prácu tajomníčky ObIV SZPB v Nitre“ dala práve ÚR SZPB, ktorej predsedníctvo jej udelilo tohto roku vyznamenanie Za obetavú prácu pre SZPB a prednostka Okresného úradu v Nitre udelila A. Zabákovéj „Pamätný list“.

Vyhlasujeme s plnou zodpovednosťou, že tajomníčka ObIV SZPB v Nitre Anna Zabáková má našu plnú podporu! Žiadame preto Slavomíra Fijalku, Máriu Machovú a Janu Fijalkovú-Kostolníkovú aby prestali svojimi intrigami narušovať občianske spolunažívanie, jednotu a vzájomné

vzťahy členov našej oblastnej organizácie SZPB a vytváranie nedôvery voči jej súčasnému vedeniu.

V Nitre dňa 18. 9. 2024

Podpísaných je takmer 10 členov oblastného výboru SZPB

Čo k tomu dodať?
Len toľko, že bez vetra sa ani lístok nepohne a preto treba odvážne hľadať príčinu a korene tejto nedobrej situácie. Pričom nájdené riešenie nesmie negatívne ovplyvniť protifašistickú činnosť nikoho.

Isté je jedno, že sumár pozitívnych protifašistických aktivít ZO SZPB Nitra – kraj prevyšuje sumár aktivít ostatných základných organizácií v oblasti. A čo ak kritici zo ZO SZPB Nitra – kraj prioritne poukazujú práve na to? Nechcete si o tom už konečne spolu pohovoriť?

Hovorca SZPB Vladimír Mikunda
V Bratislave, 25. 10. 2025

Nezabúdame!

V Kremničke pri Pamätníku obetiam fašizmu sme si opäť pripomenuli tragické udalosti.

V utorok ráno 4. novembra 2025 sa nám ukázalo žiarivé jesenné slnko, akoby sa chcelo poďakovať všetkým, ktorí sa zišli v priestore Pamätníka obetiam fašizmu v Banskej Bystrici – Kremničke.

Z každoročnej iniciatívy Oblastného výboru SZPB sa tu opätovne konalo pietne zhromaždenie na pamiatku tragických udalostí pred vyše 80 rokov.

Spomienkového zhromaždenia sa zúčastnili nielen členovia SZPB, ale aj početní hostia – Michal Frič z regionálneho pracoviska prezidentskej kancelárie, poslankyňa NR SR Ľubica Laššáková, predseda BBSK Ondrej Lunter, za mesto Banská Bystrica Monika Pastuchová, za Múzeum SNP Jozef Gibala a Viera Kováčová, za Židovskú náboženskú obec v Banskej Bystrici Jaromír Volt a ďalší.

Dôležité však je, že nechýbali ani účastníci z najmladšej generácie – žiaci ZŠ SNP na Triede SNP 20 a študenti Strednej priemyselnej školy Jozefa Murgaša. Veď práve oni budú nositeľmi historickej pamäte nášho národa, preto je dôležité, aby sa postupne oboznamovali s dôležitými medzníkmi slovenských dejín, či sú to tie radostné, alebo aj tie tragické a smutné.

Pričom nejde iba o fakty a informácie, ale aj o pocitové a emotívne vnemy, ako to zaznelo v básni poetky Zlato Solivajsovej Kremnička v podaní žiačky 9. triedy Sofie Latochovej: *Na čo si myslela v to ráno pondelkové s dieťaťom v náručí v mlčiacom zástupe? Nadarmo pýtam sa – nikto mi neodpovie. K predstavám hrnú sa myšlienky zľaknuté.*

Zo stretnutia partnerov



11. októbra 2025 na pozvanie Obvodného výboru ČSBS Vsetín, Výboru Historickej skupiny 1. československej partizánskej brigády Jana Žižku z Trocnova, sa delegácia ObIV SZPB Žilina zúčastnila vo Vsetíne stretnutia organizovanom na pamäť tejto brigády. Jej veliteľom bol poručík Ján Ušiak z Badína, príslušník 1. čs. az v ZSSR, v roku 2007 povýšený do hodnosti plukovník in memoriam.

Za účasti mnohých hostí a aj posledných preživších 2. svetovej vojny, sme si pripomenuli hrdinstvo partizánov 1. čs. partizánskej brigády Jana Žižku,

Vďaka od školákov zo Spišskej Belej

Na adresu SZPB prišiel milý list s kresbou, ktorý hovorí: „S úctou a vďakou spomíname na všetkých, ktorí slúžili a slúžia za mier, slobodu a bezpečie nás všetkých.

Ďakujeme za odvahu, obeť a pokoj, ktorý vďaka Vám môžeme žiť.

S úctou spomíname, vážime si a nezabúdame.

Žiaci z 2. B a 4. A zo ZŠ M. R. Štefánika, Štefánikova 19, Spišská Belá

Následne sa prítomným prihovorili: Ondrej Lunter zdôraznil aktuálnosť spoločenských a ľudských postojov k dôležitým udalostiam v spoločnosti; predseda ObIV SZPB Ján Pacek priblížil históriu tejto dejinnej udalosti a zároveň ocenil iniciatívu mesta Banská Bystrica pri starostlivosti o tento pamätník, ale aj o jeho archeologický výskum a Ľubica Laššáková vyjadrila úprimné poďakovanie pedagógom, ktorí sa intenzívne venujú svojim žiakom a vstúpajú im dôležité poznatky na konkrétnych historických miestach.

Na záver pietnej spomienky zaznela hymnická pieseň Kto za pravdu horí, počas ktorej prítomní žiaci a študenti kládli na symbolické hroby sviece alebo kamene. Aby tak zanechali občiansky i ľudský záväzok – nikdy nezabudneme!

Jana Borgulová



ktorá v októbri a novembri 1944 v oblasti Velké Karlovice, Vsetín, Valašské Meziříčí a Čeladná vyradila z boja veľké množstvo nemeckých vojakov, ich prísluhovačov a vojenského materiálu. Za oblastný výbor SZPB v Žiline s príhovorom vystúpil predseda HDK Tibor Hanuliak.

Janko Ušiak sa po vysadení v Sklabini spoločne so svojou skupinou z 1. čs. partizánskej brigády M. R. Štefánika - Veličku, zúčastnil obsadzovania Martina, Vrútok a na obrane Strečnianskej úžiny. So svojim partizánskym oddielom preniesol partizánsku činnosť na územie Protektorátu ČaM.

Na stretnutí s údajnými predstaviteľmi odboja bol v priestore Kněhyne – Čertov Mlýn konfidentom gestapa zradený a vážne zranený. Neskôr v Čeladnej 3. 11. 1944 v obkľúčení si kvôli ochrane ľudí dobrovoľne zvolil smrť.

Oblastný výbor SZPB v Žiline si vysoko váži vzájomnú spoluprácu s Obvodným výborom ČSBS Vsetín a jeho historickou skupinou 1. čs. partizánskej brigády Jana Žižku, ktorá je potvrdená každoročnou účasťou občanov Vsetínska a Valaška na spomienkovom stretnutí počas výročia SNP pri pamätníku 1. čs. partizánskej brigády Jana Žižku na Makove.

- TH -



Spomínali aj v Tvrdošine

Ukončenie bojov v 1. sv. vojne si 11. novembra pripomenuli v mestskom parku v Tvrdošine aj členovia ZO SZPB Trstená položením vencov k pamätníku obetiam tohto nezmyselného vojnového konfliktu.

Na úvod spomienky zaznela slovenská hymna, po nej príhovor primátora Ivana Šaška a úryvok básne Pavla Orságha Hviezdoslava Krvavé sonety v podaní Jaroslava Broza.

Po pietnom akte zúčastneným príslušníkom Ozbrojených síl SR z vojenských útvarov Ružomberok a Martin, členom Klubu vojenskej histórie Podbieľ, študentom stredných škôl v Tvrdošine a občanom mesta sa poďakoval pplk. v. v. Bernard Adamus z Klubu Zväzu vojakov SR v Dolnom Kubíne.

Nech dnešná spomienka zostane živá v našich srdciach a nech je výzvou k mieru, úcte a zodpovednosti.

Ján Páleš, člen ZO SZPB Trstená



Posviacka pamätníka v Jacovciach

Dňa 2. novembra sa ZO SZPB Topoľčany v zastúpení predsedníčkou Elenou Novotnou zúčastnila posviacky pamätníka padlých 1. a 2. svetovej vojny, ktorá sa konala v obci Jacovce.

Zrekonštruovaný pamätník bol postavený v roku 1947. Je na ňom vyrytých 32 mien z 1. sv. vojny a 5 mien obetí 2. sv. vojny.

Predsedníčka ZO SZPB Topoľčany poďakovala všetkým, ktorí sa akokoľvek podieľali na obnove tohto pamätníka.

Obnova pamätníka je posolstvom pre budúce generácie, je našou spoločnou zodpovednosťou uchovať si spomienku na tragické udalosti a poučiť sa z nich. Nech nám slúži ako večná pripomienka našej zodpovednosti za mier a slobodu.

- EN -

Kritika do vlastných radov

Celý rok 2025 sme čakali, že sa aspoň občas objaví jubilat z našich ZO SZPB Oblastnej organizácie Svidník. Žiaľ, nielen že tajomník nezvoláva zasadnutia Predsedníctva ObIV SZPB a pléna ObIV SZPB Svidník, ale nezáleží mu ani na ľuďoch - členoch SZPB. Som zvedavý, koho chce pozvať ústredný tajomník na školenie tajomníkov.

Bol som požiadaný predsedami ZO SZPB v našom okrese (Stropkov), aby som sa pokúsil zverejniť jubilatov hromadne. Ak sa to dá, prosím o zverejnenie podľa priloženého zoznamu.

Ján Uhrík

Poznámka redakcie

Spravidla nám jubilatov a aj oznamy o úmrtiach posielajú rovno základné organizácie, ktoré majú o tom najlepší prehľad.

Strielajúce lopaty a nákladiaky jazdiace na drevo – vynálezy, ktoré pomohli porážke nemeckých nacistov

Ruský vojnový korešpondent Grigorij Kubatjan poukázal na nezvyčajné vynálezy, ktoré pomohli víťaziť červenoarmejcom vo Veľkej vlasteneckej vojne.



Asi takto vyzeral obrnený tankový traktor. Tento na snímke bol však vyrobený až v našich časoch.

Obrnené tankové traktory

Vojna podnecuje fantáziu. Niektorí prišli na to, že traktor sa dá premeniť na tank, ak je obrnený. Prvé také traktory sa začali vyrábať v roku 1941 v Charkove, Stalingrade a Odeze.

Charkovský traktor HTZ-16, vo vojenskej verzii známy ako T-16, vážil 8 ton a bol vyzbrojený 45 mm kanónom a guľometom.

V podstate išlo o samohybný protitankový kanón, pomalý a nepraktický. Pripomínal Leninovo auto, ibaže na pásoch. Vyrábalo sa ich takmer 150 kusov. Bojovali až do roku 1942 a zúčastnili sa bitiek o Charkov, bránili Poltavu a dokonca aj Moskvu.

Stalingradský ekvivalent traktora-tanku sa nazýval STZ-3; tiež sa montovali v Charkove. V samotnom Stalingrade bol v prvých rokoch vojny na podvozok traktora STZ-5 „Stalinec“ namontovaný raketomet Kaťuša.

Keď v auguste 1941 nemecké a rumunské jednotky zaútočili na Odesu, odeský strojársky závod začal tiež prerábať pásové tanky STZ-3 na tanky. Boli pokryté dvoma plechmi z lodnej ocele, medzi ktorými boli vložené dosky.

Takýto pancier odolával guľkám a šrapnelom, bol však bezmocný proti priamemu zásahu granátom. Kvôli nedostatku času nebolo možné nainštalovať na tento „tank“ kanón. Nainštalovali mu len dva guľomety a atrapu kanónu.

Odeské tanky sa pohybovali s hrozným hlukom. Na zvýšenie psychologického efektu mali zapnuté svetlomety a sirény. Prispelo to k tomu, že sa rumunská pechota v septembri 1941 dala na útek. Potom bol tank premenovaný na „NI-1“, čomu sa hovorilo „Vystrašiť“.

Kopeš a strielaš

Načo nosiť samostatný mínomet a lopatu, ak ich môžete kombinovať? Tento nápad mal pravdepodobne konštruktér Michail Djakonov z Kolomenského závodu. Hoci išlo o zvláštny hybrid, Djakonov nebol žiadny mestský blázon, veď zbrane konštruoval od cárskej éry.

Cieľom bolo prinútiť strieľať aj lopatu, veď ju má každý vojak. Oceľová rúrková rukoväť lopaty sa preto

premenila na hlaveň, z ktorej vystreľovali ľahké mínometné granáty.

Mínomet VM-37 (mínomet čaty, kaliber 37 mm) mal hmotnosť 1,5 kg. Samotná lopata sa rozložila a stala sa opierkou. Dvojnožka upravovala dostrel.

Mínomet bol dodávaný s pásom 15 mín, každá s hmotnosťou pol kila. Celá sada vážila menej ako 10 kg. Trieštivé míny mali dostrel 250 metrov. Vyrábalo sa približne 15 tisíc takýchto mínometov.



Tzv. „čatný“ mínomet (dva pohľady).

Experiment však zlyhal. Mínomet, ako lopata, bol krehký a jeho presnosť bola nízka. Okrem toho sa červenoarmejci unavili vláčiť pásy naplnené mínami. Veď museli nosiť aj bežné pušky a muníciu k nim. Niektoré jednotky však kopali a strieľali s 37 mm lopatami až do roku 1943.

Vozidlá s pieckou

Presne vzaté, vozidlá na drevo sa objavili už pred vojnou. Ale s nástupom nemeckej invázie sa stali ešte potrebnšími. Palivo sa posielalo na front. V tyle bolo potrebné nájsť iné zdroje paliva.

Do nákladných aut boli inštalované plynové generátory podobné kachliam. Kládlo sa do nich palivové drevo a niekedy aj šišky, kôra stromov, lisovaná rašelina, mastné handry alebo slama. Nákladné auto sa pohybovalo na tú dobu úctyhodnou rýchlosťou - až 55 km/hod.

Niektoré nákladné autá ZIS-13 a GAZ-42 (jeden a pol tonové nákladné autá, známe na celom fronte ako



Nákladiak na drevo.

jedenapoltonky) jazdili na palivové drevo. Ich „tankovanie“ bolo možné v každom lese. Hlavné však bolo vybrať si suché, nehnité drevené polená.

Lenže existovali aj nevýhody. Plynový generátor sa musel zakúriť ako vidiecka pec. Trvalo až pol hodiny, kým sa „zahrial“. Kubický meter dobrého palivového dreva by možno stačil na cestu z Moskvy do Leningradu, ale kachle by sa museli čistiť od popola každých 150 km.

Nákladné autá na drevo zostali žiadané aj po vojne, najmä na severe a Ďalekom východe. Niektoré modely sa preto vyrábali až do 1950-tych rokov a zostali v prevádzke až do konca 1970-tych rokov.

Všetci poznáme legendárne zbrane, ktoré pomohli ZSSR zvíťaziť vo vojne: raketomet Kaťuša, tank T-34, samopal Špagin (PPŠ)... Ale boli tu aj iné, ktoré sa zrodili zo zásady, že „núdzda je matkou vynálezu“. Bolo treba rýchlo reagovať na prefikvané európske vojenské technológie a Sovietom sa to podarilo.

Vrhač fliaš

V roku 1942 ho vynášiel Venjamin Cukerman, ktorý bol evakuovaný do Kazane. Zariadenie vrhlo fľašu naplnenú zápalnou zmesou, podobnou Molotovovmu kokteilu. Vojak ju mohol fyzicky vrhnúť na tank zo vzdialenosti 20 metrov.

Ale skúste sa priblížiť tak blízko! Cukermanov mínomet dokázal vrhnúť fľašu až do vzdialenosti 80 metrov. A dokázal to šesť krát za minútu: jeden vojak nabíjal, druhý vrhal. Vrhač fliaš bol pripravený na hlaveň pušky Mosin.

Tvar bežnej fľaše nebol ideálny na let, a tak si skláreň „Pobeda Truda“, ktorá pôsobila v Tatarstane, objednala fľaše v tvare delostreleckých granátov. Do zimnej Kaza-



Fľašomet. Vrhačom fliaš bola „doplnená“ puška Mosin.

ne ich po 40 km trase dopravovali športovkyne – lyžiarky.

Fľaše boli naplnené horľavou zmesou na báze petroleja s prídavkom síry a bieleho fosforu. Táto lepkavá tekutina horela aj vo vode a dala sa uhasiť iba pieskom.

Cukermanove vrhače fliaš sa, žiaľ, ukázali byť nespohľadlivé. Niektoré fľaše explodovali vo vzduchu skôr, ako dosiahli cieľ. Samotný inžinier Venjamin Aronovič Cukerman utrpel počas paľby popáleniny na tvári, rukách a nohách. Napriek tomu bol jeho vynález zahrnutý do „Streleckej príručky“ z roku 1942 a používal sa až do leta 1942, čím inšpiroval ďalších vynálezcov.

Napríklad, počas obrany Stalingradu sa používal vrhač fliaš Ivana Inočkina, ktorý dokázal vrhať fľaše (a granáty RG-42) až do vzdialenosti 100 metrov. Novodvorského päťhlavňový vrhač fliaš boli použité v roku 1945 pri dobývaní nemeckého mesta Breslau (dnes Vroclav, Poľsko). Táto zbraň existovala do čias, až kým vojaci nemali dostatok protitankových pušiek a mínometov.

- vmi -

Prečo Hitlerovci nedokázali nájsť Kremel?

Počas prvých 30 dní vojny moskovský Kremel „zmizol“ z tváre Moskvy. Nemeckí letci boli nemilo prekvapení, že ich mapy klamú a nemôžu nájsť Kremel, keď lietajú nad Moskvou.

Všetko bolo v tom, že podľa plánu maskovania zakryli hviezdy na vežiach a kríže na katedrálach a kupoly katedrál natierali na čierno. Po celom obvode kremel'ských múrov postavili trojrozmerné makety obytných budov. Všetky kremel'ské budovy boli premaľované.

Z Červeného námestia prakticky zmizol chrám Vasilija Blaženého: falošné steny a kryty na kupolách splnili svoj účel.

Kostol Bohorodičky bol „vymazaný“ z tváre hlavného mesta až do víťazných dní. Boli dokonca zmenené obrysy rieky Moskva, čo zmenilo všetky

orientačné body, ku ktorým sa viazali nemeckí piloti.

Časť Červeného námestia, Manéžneho námestia a Alexandrovské záhrady bola zaplnená drevenými dekoráciami domov. Mauzóleum sa stalo trojposchodovým a od Borovickej brány po Spaskú bránu bola navrhovaná piesková cesta, ktorá znázorňovala diaľnicu. Telo V. I. Lenina bolo evakuované do Ťumene.

Počet náletov nemeckého letectva na Kremel sa výrazne znížil, ale nemožno

povedať, že nepriateľské letectvo nespôsobilo škody na Moskovskom Kremli. Jedna nemecká bomba zasiahla Arzenál, druhá – Garáž osobitného určenia, kde boli umiestnené Stalinove autá – tam zahynuli službukonajúci dôstojníci. Bomba zasiahla aj Veľký Kremel'ský palác, pretržila strechu a podlahu Georgijevskej sály, ale záprakom nevybuchla, čím zachránila jedinečnú historickú pamiatku. Maskovanie bolo definitívne odstránené až v roku 1945.

AM 10 17. 10. 2025

Zbaví Putinov výnos USA všetkých práv na Aljašku?

Ved' Aljaška bola predaná s hĺbkou právnych narušení.

Aljašku získal ruský cár v roku 1648 vďaka moreplavcovi Dežňovovi. V auguste 1730 sa na neznámy kraj vysadila ruská komanda pod velením istého Gvozdeva a čoskoro po ňom začali nové kraje kolonizovať ruskí kupci.

Ako bola Aljaška predávaná?

Počas Krymskej vojny vzniklo nebezpečenstvo, že Aljašku obsadia Angličania, čo bolo pre USA neprijateľné. Preto navrhli Rusom jej fik-

tívny predaj na obdobie troch rokov. Lenže Rusko sa na to nedalo.

Keď prešlo 13 rokov, 16. 12. 1866, cár Aleksandr II. schválil vzdanie sa Aljašky a 30. 3. 1867 bola vo Washington podpísaná dohoda o odovzdaní územia 1,5 milióna km² za 7,2 milióna USD v zlate. Existujú však reči, že Aljaška nebola za tieto peniaze predaná, ale len daná do prenájmu na 99 rokov.

Rusi totiž nevlastnia originál dokumentu, len jeho kópiu, pretože **V. I. Lenin dal svojho času originál Američanom. Dohoda bola napísaná v angličtine a francúzštine.**

V dohode však chýba štandardná formula všetkých medzinárodných územných dohôd a jej prekladu do ruštiny. Navyše v texte sa vôbec nehovorí o predaji, ale len o odstúpení!

Ratifikácia dokumentu prešla tiež nekorektne. V USA ju mali ratifikovať obe komory Kongresu. Lenže Snemovňa reprezentantov ho neschválila.

Práve preto sa po prevrate na Ukrajine a po pripojení Krymu v roku 2014 začali v USA obávať, že „úctiví ľudkovia“ sa objavia aj na Aljaške.

Vtedy tomu nikto neveril, no dnes je to iné. Tému rozohrial Petro Porošenko, ktorý v rozhovore uviedol, že ďalším cieľom Putina sa stane Škótsko a Aljaška.

Teraz fakty

Šanca na spochybnenie predaja alebo prenajatia Aljašky existuje, no nie je veľká. Návrat územia sa bez vojnového konfliktu nepodarí.

Väčšia šanca je však pri popretí štatútu morí priľahlých k Beringovmu prielivu. Biely dom sa totiž snažil urobiť adekvátne právne vlastnícke kroky cez Senát, takže štatút týchto území je stále otázný. - vmi -



O akých hraniciach medzi Ruskom a Ukrajinou sa hovorí? O tých, ktoré zrušil a deratifikoval ešte prezident Petro Porošenko?

Všetci, ktorí tvrdia, že Rusko je voči Ukrajine agresor, mali by niečo vedieť aj o pozemnej a námornej hranici medzi týmito dvomi štátmi. No a tie na začiatku konfliktu vo februári 2022 NEEXISTOVALI! Pričom Prvej Sevastopolskej televízii (SEV.TV) to potvrdil človek vysoko kompetentný, bývalý predseda vlády Ukrajiny Nikolaj Janovič Azarov.

Predovšetkým všetkých vyzýva, aby sa ľudia vyhýbali používaniu slova Ukrajina! Vraj „akáže tam Ukrajina? Existuje fašistický, nacistický režim, kyjevský režim, nazývajte veci svojimi slovami!“ „Krajinu teraz riadi nacistický režim Zelenského s podporou západných špeciálnych služieb,“ podtrhol a vysvetlil, že ak používame slovo Ukrajina, potom z nacizmu obviňujeme všetok jej ľud.

V čom, je figel'?

Od roku 1993 do roku 1997 prebiehali medzi Ruskom a vtedajšou Ukrajinou rozhovory o podpise Zmluvy o priateľstve a spolupráci. Nazývali ju „Veľkou zmluvou“, nakoľko obsahovala veľké množstvo dohôd, vrátane najdôležitejšej, o štátnej hranici, hovorí Azarov.

„Chcel by som, aby ľudia pochopili, že do ratifikácie tejto dohody medzi Ruskom a Ukrajinou neexistovala

štátna hranica,“ podčiarkol bývalý predseda ukrajinskej vlády a dodáva, že existovali len administratívne hranice, vytvorené ešte za sovietskeho štátu.

Čo však urobil prezident Petro Porošenko?

Vyhlásil túto zmluvu za neplatnú! Čiže roztrhol ju, zmluva bola aj úplne deratifikovaná, hovorí Nikolaj Azarov a konštatuje, že zmluva tým fakticky „prešla existovať“!

Čo to znamenalo z hľadiska práva, kladie si otázku. „Už si nepamätám, či to bolo urobené v návale hnevu v roku 2016 alebo 2017, no udialo sa to! Znamená to, že niet sa o čom sporiť, len si sadnúť za rokovací stôl s rokovat' o nových štátnych hraniciach medzi Ukrajinou, teda nie medzi kyjevským nacistickým režimom, ale ukrajinským štátom a Ruskou federáciou“, vidí riešenie Nikolaj Azarov.

„Rozumejte, ja nehovorím o histórii, o Kataríne II., o Chruščovovi..., hovorím o tom, čo sa udialo za našich čias,“ stavia záverečnú bodku v téme bývalý predseda vlády Ukrajiny Nikolaj Janovič Azarov. „No a keď tú zmluvu roztrhli, tak som si hovoril: Čo to robíte, idioti?!“

Vladimír Mikunda

Moskva identifikovala miesto, kde bol v júli 1941 zostrelený prvý nemecký bombardér



Bolo to nad územím súčasnej mestskej časti Jase-nevo. Bombardér spadol v časti zvanej Butovo.

Mimoriadne cenné je to, že presné miesto (dnes je tam Litovský bulvár a dom 13/12) rozmiestnenia protiletadlovej batérie sa podarilo určiť vďaka výskumnej práci miestnych školákov 7.-11. ročníka. Práve táto pl batéria ako prvá zostrelila nemecký bombardér. Veliteľom kanóna bol (?) Leščinskij.

RIA Novosti o tom informoval projektový manažér, metodológ, moskovskej školy č. 1694 pomenovanej po P. M. Fitinovi Vladimír Pilipčuk.

Sovietska protivzdušná obrana v Moskve (konkrétne 329. protiletadlový delostrelecký pluk) odrazila prvý nemecký útok presne mesiac po začiatku agresie 22. júla 1941.

Najefektívnejšou protiletadlovou jednotkou bola 1. batéria 1. oddielu 329 pl pluku. Práve ona zostrelila nad Moskvou prvý nemecký bombardér. - r -

Kedy Rusi stihli 30 vojen proti Fínom?

Fínsky prezident Alexander Stubb pre denník The New York Times vyhlásil, že Rusko viedlo proti Fínom už 30 vojen alebo konfliktov.

Povedal, že Rusko hraničí s Fínskom v dĺžke 1270 kilometrov a podľa jeho výpočtov Rusko vraj viedlo od roku 1300 proti Fínom 30 vojen alebo konfliktov.

Každý z nás, ktorý absolvoval dejepis aspoň na základnej škole však vie, že v dejinách boli len dve rusko-fínske vojny, a to v rokoch 1939 a 1941. A že Rusi síce aj predtým viedli proti „tejto krajine“ tri rusko-švédske vojny: za Petra, Alžbety a Alexandra I. **Lenže vtedy ešte žiadne Fínsko neexistovalo!!!**

Z toho sa črtá len jedna otázka. To si Fíni naozaj nemohli zvoliť na svoje čelo dejepisne vzdelanejšieho človeka? Alebo inak, čo chce tento človek dosiahnuť takýmto primitívnym klamstvom?

Vladimír Mikunda s využitím AM z 30. apríla 2025

Trumpove činy na Ukrajine by mohli znamenať koniec Trumanovej doktríny

Činy amerického prezidenta Donalda Trumpa počas rokovaní o ukončení konfliktu na Ukrajine by mohli znamenať de facto koniec Trumanovej doktríny – kľúčového prvku americkej zahraničnej politiky zameranej na obmedzenie ZSSR a následne Ruska, napísali v auguste kanadské noviny The Globe and Mail.

„Hodiny trvajúce rokovania v Bielom dome, venované ukončeniu vojny na Ukrajine, si možno pamätať ako moment, keď Trumanova doktrína, ktorú 33. prezident USA vyhlásil rok pred narodením Donalda Trumpa a ktorá definovala stratégiu Washingtonu pre deväť administratív – od konca druhej svetovej vojny až po rozpad Sovietskeho zväzu v roku 1991 – definitívne zanikla,“ poznamenávajú noviny.

Trumanova doktrína, zavedená v marci 1947, vyzývala na podporu „slobodných národov“ odolávajúcich komunistickým a vonkajším tlakom. Stala sa jedným zo základov studenej vojny a predchádzala Marshallovmu plánu. Historici poukazujú na to, že súčasné Trumpove kroky sú vnímané ako odmietnutie týchto starých princípov. „Tieto rokovania sú skúškou opustenia Trumanovej doktríny,“ povedal pre noviny profesor histórie Melvin Leffler z University of Virginia.

Noviny poznamenávajú, že Trumpov Biely dom sa prikláňa k dištancovaniu od Ukrajiny a zároveň k „normalizácii“ konania Moskvy, čo vyvoláva obavy medzi jej spojencami v Európe. Počas stretnutia na Aljaške 15. augusta Putin a Trump diskutovali o spôsoboch riešenia ukrajinského konfliktu. Lídri sa stretli v obmedzenom rozsahu účastníkov, ktoré trvalo dve hodiny a 45 minút.

Rusko na stretnutí zastupovali ruský minister zahraničných vecí Sergej Lavrov a prezidentský asistent Jurij Ušakov. USA zastupoval minister zahraničných vecí Marco Rubio a osobitný vyslanec amerického prezidenta Stephen Witkoff.

Potom americký prezident Donald Trump prijal Zelenského a lídrov EÚ v Bielom dome. Britská televízia informovala, že počas stretnutia za zatvorenými dverami bola v Oválnej pracovni vystavená mapa Ukrajiny. Mapa bola údajne na východe zatienená ružovou farbou, ktorá znázorňuje územie kontrolované Ruskom. Neskôr zástupca šéfa personálu Bieleho domu Dan Scavino zverejnil novú fotografiu z Oválnej pracovne, na ktorej je mapa Ukrajiny. Zelenskij sa poďakoval Trumpovi za mapu a dodal, že si ju vezme späť na Ukrajinu. - r -

Bratstvo zrodené v boji za slobodu

Alexej Nikitič Asmolov, plukovník Červenej armády, bol poverený organizovaním partizánskeho hnutia v tyle fašistických vojsk v Leningradskej oblasti a neskôr na Done a Kubáni, kde partizáni vytvorili rozsiahle oslobodené územia. Po vypuknutí SNP bol vyslaný na pomoc pri organizovaní partizánskeho hnutia na Slovensku.

A. N. Asmolov sa stal 6. októbra 1944 prvým zástupcom náčelníka Hlavného štábu partizánskych oddielov Karola Šmidkeho so sídlom v Banskej Bystrici. Často bol prítomný na letisku Tri Duby pri prilete sovietskych dopravných lietadiel privážajúcich zbrane, zdravotnícky materiál a pri uvítaní príslušníkov 2. čs. paradesantnej brigády v ZSSR, prepravených na pomoc povstalcov. Asmolov bol častejšie prítomný i v sliačskych kúpeľoch, kde bola zriadená vojenská nemocnica. V nej sa liečili po zraneniach vojaci povstaleckej armády, slovenskí, českí, sovietski a francúzski partizáni.

Tam nadviazal aj kontakty so štábnym rotmajstrom Rudolfom Žiliakom, vrchným zbrojárrom pre kombinovanú letku, ktorá bola účinným pomocníkom pre obrancov povstaleckého územia. Zoznámil sa aj s ďalšími občanmi Sliacha, medzi ktorých patrila aj MUDr. Hatríková, ktorá spravodajsky pôsobila pred i počas SNP. Po potlačení povstania pomohla viacerým ilegálnym pracovníkom nájsť úkryt a poskytnutie liekov.

Pred ústupom do hôr pod vedením Asmolova boli vymedzené oblasti činnosti partizánskych brigád a oddielov. Dňa 29. októbra 1944 v Jegorovom tábore pod Prašivou spolu s K. Šmidkem a J. Švermom ustanovili Hlavný štáb partizánskeho hnutia v Československu. Asmolov sa stal jeho náčelníkom a prevzal velenie nad všetkými partizánskymi jednotkami na Slovensku. Rozvinul ich bojovú aktivitu a diverzné činnosti. Výrazne prispel k porážke nemeckých nacistov.

Po oslobodení generálmajor A. N. Asmolov navštívil



Slovensko pri príležitosti 1. výročia osláv SNP v Banskej Bystrici spolu so svojimi spolubojovníkmi – veliteľmi partizánskych brigád a skupín pôsobiacich v SNP. Pri tejto príležitosti navštívili Sliach za srdečného privítania členmi Revolučného národného výboru a občanmi. Asmolov zostal v kúpeľoch ešte niekoľko dní aj po oslavách. Potom absolvoval cestu na Moravu a do Čiech, kam bol pozvaný. Pred odchodom do Sovietskeho zväzu sa opäť vrátil na krátky odpočinok medzi svojich, čiže na Sliach. S predstaviteľmi Sliacha a občanmi sa rozlúčil pamätným príhovorom: „Mám radosť, že ste sa zúčastnili odboja medzi prvými v krvavom boji za svoj národ s nemeckými okupantmi. Preukázali ste hrdinskú odhodlanosť počas povstania, ale aj po ústupe do hôr. Poskytli ste veľkú pomoc partizánskym oddielom a povstaleckej armáde zabezpečením úkrytov prenasledovaným, lekárskou pomocou raneným. Zistil som, že viete nielen dobre bojovať, ale aj v čase oddychu veselí sa. Dôkazom toho je i rozvinutá národná kultúra, vaše tance, piesne, divadlá a ešte mnoho iného. Túto vašu národnú svojráznosť sme obdivovali aj na vašom celonárodnom sviatku – oslavách 1. výročia SNP. Nech žije večné spojenectvo slovanských národov!“

4. októbra 1964 pri druhej návšteve Sliacha sa A. N. Asmolov stretol s predstaviteľmi miestneho národného výboru, zúčastnil sa besedy s učiteľmi a žiakmi v novej základnej škole o hrdinstve našich a sovietskych ľudí v SNP. Posledný krát navštívil Sliach v roku 1976. Slovensko mu prirástlo k srdcu, bol obdivovateľom slovenského ľudu, jeho srdečnosti, nezištnosti a odvahy, ktorú preukázal v boji za slobodu. Za vrúcny vzťah k nášmu mestu a jeho obyvateľom sa stal čestným občanom Sliacha.

A. N. Asmolova nám pripomína pamätná tabuľa, ktorá bola odhalená 28. augusta 2014 na budove Základnej školy Andreja Sládkoviča v Sliachi. **Juraj Bobor, ZO SZPB Sliach**

Magdaléna Zvaríková: Z rodinného pamätníka

Opišem vám príbeh z 2. svetovej vojny, ktorý je nevšedný tým, že mal aj povojnové pokračovanie. Je to zážitok môjho bratranca Jožka, ktorý žil cez vojnu u nás na dedine, pretože v meste, kde bývali jeho rodičia, hrozilo nebezpečenstvo bombardovania. V tom čase mal 13 rokov, ale vzrastom bol veľmi malý a takým ostal dodnes. V rodine ho aj voláme „malý Jožko“.

Písal sa rok 1944 – jeseň. SNP bolo v plnom prúde. Na okno nášho domčeka o polnoci niekto zaklopal. Stará mama bola vtedy s mojou mamou hlavou rodiny, pretože otec bol ako partizán v horách. Ona aj otvorila okno, pod ktorým stál statný muž vo vojenskej pláštenke a podľa reči Rus. Pýtal sa na cestu do Partizánskej (vtedy Nemeckej) Ľupče, kde sa nachádzal partizánsky štáb.

Jožko, tiež zvedavý čo sa deje, vstal a bol ihneď ochotný mu cestu ukázať. Vtedy sa ľudom dôverovalo a pomáhalo.

Statný vojak si ho vyložil na plecía a hruvo vyniesol na najbližší kopec, z ktorého bolo vidno Partizánsku Ľupču. Vojak odišiel do tmy. Chlapča nemohlo dlho zaspať od takého zážitku.

Rok 1968. Náš Jožko, už otec rodiny, usadený v Ružomberku, zašiel si do reštaurácie zapíť žiaľ nad sovietskou okupáciou. Tomu predchádzala ešte jedna udalosť. Pretože Jožko bol aj muzikant, člen závodnej kapely, bol malý a ľahký, kamaráti ho vyložili na sochu sovietskeho vojaka – osloboditeľa rovno naproti policajnej stanici aj s klarinetom a vyhrával tam na pobavenie okoloidúcich. Zložili ho až policajti (vtedy príslušníci ZNB) a poslali ho domov. Domov sa však nešlo a všetci „hrdinovia“ šli opäť do reštaurácie.

Neďaleko ich stola sedela skupina sovietskych dôstojníkov, medzi ktorými vynikal

statnou postavou major Sovietskej armády. Jožko, posmelený pohárikom, oslovil spoločnosť, že prečo nás okupujú a podobné vtedy bežné reči.

Ohradil sa major, ktorý sa necítil byť okupantom, pretože cez vojnu bojoval u nás a za nás proti nemeckým nacistom a ako parašutista bol vysadený v Liptove. Menoval niektoré dediny, niektorých ľudí a spomenul aj „maľčička“, ktorý mu nocou ukázal cestu do partizánskeho štábu.

„Nuž, ale veď ja som ten chlapec,“ hovorí mu Jožko. Slovo dalo slovo, Jožko pozbieral všetky vedomosti z ruštiny, na stole pristála aj najspoľahlivejšia tlmočnica všetkých rečí – fľaša vodky – a okupant s okupovaným utužovali bratstvo do neskorej noci. Major mu dokonca sľúbil, že ho zoberie do Moskvy študovať, len čo sa vybaví formality.

Nocou vyšli z reštaurácie a major trval na tom, aby Jožko prespal u nich v kasárni. Podľa dohovoru sa tak aj stalo, ráno sa pýtal na majora, pretože mu bolo povedané, že ten už v kasárni nie je. Vraj bol odveľený, pretože porušil prísny zákaz styku armády s kontrarevolucionármi. Jožko sa to dozvedel od majorovho šoféra, ktorého pár dni na to stretol v meste.

Tak sa skončil príbeh, ktorý by bol mal celkom iné pokračovanie, nebyť čias plných zmätkov a nenávisti. Nakoniec Jožko stratil papierik s adresou majora. Pochyboval, žeby sa ešte niekedy udial zázrak a oni dvaja sa stretli. V rodine nám ostala len ústna pamiatka na osudové stretnutie a osudový rozchod dvoch ľudí. Viem, že aj tzv. náhody sú riadené vyššou mocou a preto aj tento zážitok za taký považujem.

Náš „malý“ Jožko už odišiel do muzikantského neba aj s bradou, ktorú si nechal v deň straty a nálezu majora Sovietskej armády narásť s tým, že si ju oholí, keď Sovieti odídu z Československa. A hoci Sovieti odišli, Jožko si bradu neholil, vraj by mu bola bez nej po toľkých rokoch zima.

Spomienka na vraždenie v Suchom Potoku

Dňa 21. októbra 2025 ubehlo 81 rokov od vyvraždenia 7 nevinných obetí v obci Suchý Potok pri Kocihe v okrese Rimavská Sobota.

Október 1944 v oblasti južného Gemera sa stal miestom prvého stretu nemeckých hrdlozov z divízie Horst Wessel, ktorá postupovala z Maďarska na Slovensko potlačiť povstanie. Komando po prekročení štátnej hranice medzi Sobôtou a Čerenčanmi postupovalo bez odporu až po obec Hrachovo. Medzi obcami Rimavské Zalužany a Rimavskou Baňou narazili na odpor dobre pripravennej obrannej línie povstaleckej armády. Tá ich zastavila na niekoľko dní.

Nemeckí pozorovatelia z veže Hrachovského kostola hľadali slabé miesto v obrane. Upútal ich ruch v osade na ľavom krídle v Suchom Potoku, kde osadníci mimo priamych bojov pracovali na poliach a s povozmi zväžali úrodu a z hory aj drevo. Deti pásli dobytok na okolitých pasienkoch.

V skorých ranných hodinách dobehol do osady sused z dolnej samoty a varoval osadníkov, že k nim idú od Hrachova Nemci, aby preto zutekali.

Chlapi zapriahli povozy, naložili deti a nevyhnutné veci a odviezli ich do hory. Manželky a ostatní chlapi ostali ešte nachystať jedlo a ďalšie veci. Furmani, ktorí odviezli deti do hory pri návrate počuli v osade streľbu, krik a výbuchy. Po ich návrate už bolo iba ticho a spúšť.

Pri vráťach u Koniarov ležali rozstrípané telá Jána Koniara, Pavla Selčana a Pavla Obročníka. U susedov pred domami ležali nehybné telá troch matiek Emílie Pupalovej, Agnesi Halajovej a Margity Šulekovej. Ostalo po nich

desať sirôt. Jedna z nich, hoci umierala, ešte stačila vyrieknuť „dobytko a deti ste zachránili, ale ženy nie!“ Následne skonala.

Čo sa odohralo predtým, vyrozprávala matka dvoch detí Zuzana Múková a matka desať detí Mária Bitalová.

Nemci, medzi ktorými boli aj po slovensky i po maďarsky hovoriaci, vyhnať všetkých z domov von pred Koniarove humno. Oproti postavili guľomet.

Jeden z nich pristúpil k plačúcim ženám a po slovensky im povedal: „Ženy a deti nestrieľame, ak sa vykúpia,“ a začal im strhávať z hrdla retiazky a z prstov obrúčky.

Ostatní Nemci zatiaľ brali v domoch čo sa im páčilo. Nakoniec ženy s deťmi poslali do domu. Tie neverili Nemcom a komorovým okienkom ušli do lesa za domom.

Mali šťastie. Keď mužov postrieľali, otvorili dom a pustili doň dávku z plameňometu a ešte aj granát. Po tomto masacre sa pobrali na dolnú časť osady, kde popravili spomínané tri sestry!

Trestný oddiel sa pobral smerom na Kocihu, kde „oslavovali likvidáciu banditov“! Podguráženým Nemcom sa zapáčila dievčina – cigánka Julka Kaločayová, ktorú odobrali rodičom a celú noc sa s ňou „zabávali“. Ráno ju našli zastrelenú hodenú v potoku pri mlyne.

Také bolo „hrdinské dielo fašistov“ dňa 24. 10. 1944 v osade Suchý Potok a obci Kociha.

Túto tragédiu pripomína pamätník pod lipou pred ev. kostolom v obci Kociha ako memento budúcim generáciám, aby sa nikdy viac niečo také nemohlo opakovať.

Jozef Pupaľa, predseda ZO SZPB arm. gen. Ľudvíka Svobodu Čierny Potok

- **Bačkov:** Mária Kačmarová 80 rokov.
- **Badín:** Mária Masaryková 88, Ing. Martin Hudoba 87, Ján Pršaneč 85, Ružena Hudobová 84 a Marián Murgaš 82 rokov.
- **Bernolákovo:** Mária Nádaždyová a Štefánia Vrabelová 80, Zdena Srnková 89, Alžbeta Zednikovičová 85, Alžbeta Káčerová 81, Helena Zlochová 83 a Anna Kovačovičová 84 rokov.
- **Banská Bystrica - Radvaň:** Elena Dzurianiková 85 a Mgr. Dana Hajduková 85 rokov.
- **Banská Bystrica - ZO SZPB Stred:** Anna Hajdu 80, František Farkaš 70, Marta Kánová 86 a Mária Žerebáková 75 rokov.
- **Bojnice:** Mária Mihaliková 75 rokov.
- **Bratislava 12:** Peter Breza 75 rokov.
- **Bratislava - Karlova Ves:** Elena Chrustičová 85 rokov.
- **Bratislava - Nové Mesto 1:** Ing. Ján Baláž, CSc. 87 rokov.
- **Brezno 2:** Ing. František Medveď 70, Marek Kirdaj 50, Jana Vlčeková 75, Ing. Jozef Brozman 55, Vojtech Medveď 80 a Ištván Ivan 85 rokov.
- **Brusnica:** Jozef Fecko 87 rokov.
- **Brusno:** Mgr. Alaxander Šabo 55 rokov.

- **Čígeľ:** Anna Dolinská 70 rokov.
- **Čaňa:** Jolana Kovačová 91, František Brestovič 83, Marta Tischlerová 81, Kristína Demková 55 rokov.
- **Čirč:** Ján Gernát 50 rokov.
- **Detva:** Mária Ostrihoňová 98, Ján Gonda a Anna Nosáľová 85, Anna Krnáčová 84, Anton Libiak 83, Božena Lakotová 80, Elena Bónišová a František Jackuliak 75, Jozef Ďuriš, Oľga Luptáková, Michal Telúch a Marta Vepřková 70, Mária Longajová 65, Jaroslav Suja 55 a Ing. Peter Gonda 40 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Irena Hačarová 83, Mária Vaňová 87, Pavel Kirschbaum 75 a Ladislav Reisel 80 rokov.
- **Družstevná pri Hornáde:** Ondrej Vavrák 84 rokov.
- **Halič:** Milan Paľaga 40 rokov.
- **Hostie:** Anna Turčanová 80 rokov.
- **Horná Mičiná:** Drahoslava Kavčiková 65 rokov.
- **Hniezdne:** Peter Fecenko 35 rokov.
- **Hnúšť'a:** Júlia Trnavská a Mária Pupalová 86 rokov.
- **Hrachovo:** Mgr. Renata Kýpeťová 55 rokov.
- **Hrnčiarске Zaluzany:** Ján Malatincec 84, Ján Séléš 81, Emília Sójková 99, Elena Magicová 75, Július Slezák, Anna Bolhová a Anna Adamová 70 a Martin Málík 45 rokov.

- **Jakubany:** Stanislava Mačugová 65 a Ján Štucka 30 rokov.
- **Jakušovce:** Daniel Fečko 30 rokov.
- **Jarabina:** Michal Saloň 80 rokov.
- **Kokava nad Rimavicou:** Rozália Pokorádiová 85 rokov.
- **Kolačno:** Jana Belianska 65 rokov.
- **Kokšov - Bakša:** Marek Hanzel' 45 rokov.
- **Kordiky:** Lukáš Florek 45 rokov.
- **Košice:** Ladislav Konya 85, Arnold Hreha 65, Peter Kočan 55 a Lukáš Sisák 40 rokov.
- **Lehota pod Vtáčnikom:** RSDr. Ján Čipov 92 a Rastislav Ďureje 50 rokov.
- **Lipany:** Marta Lanščáková 75 rokov.
- **Lovinobaňa:** Jolana Očenášová 50 rokov.
- **Lučenec:** Emília Virágová 87, Silvia Luptáková 75 a Božena Halajová 70 rokov.
- **Malinová:** Ida Richterová 90 rokov.
- **Martin - ZO - SZPB plk. Pelcrovej:** Soňa Mažárová 75 rokov.
- **Málinec:** Daniela Švecová a Július Schlenc 65 rokov.
- **Medzibrod:** Katarína Hrušková 60, Stanislav Hraško 86 a Július Haviar 70 rokov.
- **Medzilaborce:** Emília Vasilišino-ová 75 rokov.

- **Myjava:** Mgr. Alena Kmet'ová 70, Ing. Anna Kodajová 81, Ivan Šimo 85 a Milan Mocko 93 rokov.
- **Nová Baňa:** Bc. Dárius Škadra 25 rokov.
- **Ostrý Grúň:** Mária Bóllová 75 a Ivan Maslen 83 rokov.
- **Poltár:** Ján Iždinský 83, Viera Iždinská 75 a Juraj Jahodník 50 rokov.
- **Plavnica:** Rastislav Grich 50 rokov.
- **Prešov - ZO SZPB pri ZV SR klub Prešov:** Andrej Kolesár 82 rokov.
- **Prievidza:** Ing. Jana Šipošová 70 a Magdaléna Šulajová 75 rokov.
- **Prievidza - ZO SZPB pri HBP a.s.:** Daniel Svitok 50, Anna Enderlová 75 a Anna Frialová 70 rokov.
- **Revúca - ZO SZPB gen. Viesta:** Mária Bujňáková 70, Jozef Beregi 75 a Jolana Neušielová 81 rokov.
- **Rožňava:** Martin Sabaka 75 rokov.
- **Staškovce:** Helena Gurková 65 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** Mária Urdová 65 a Anton Špes 94 rokov.
- **Stropkov - ZO SZPB kpt. Adolfa Weinholda:** Štefan Krovický 85 a Anna Trebišovská 75 rokov.
- **Špania Dolina:** Anna Vavříková 85 rokov.
- **Tomášovce:** Ján Cifer 85 rokov.
- **Trebišov:** Veronika Kolesárová 35 rokov.

- **Trenčín 1 - ZO SZPB gen. Golliana:** Darina Mičiková 85 a Emília Štraussová 70 rokov.
- **Uderiná:** Edita Lukáčová a Jolana Kminiaková 70 rokov.
- **Veľký Krtíš:** Mária Garajová 91 rokov.
- **Výšná Oľšava - ZO SZPB gen. Ľudovíta Kukorelliho:** Mária Knezlová 70 a Michal Feč 35 rokov.
- **Zemplínska Teplica:** Michal Hrinčák 65 rokov.
- **Zlatníky:** Ing. Erik Števula 45 a Ján Dúcky 50 rokov.
- **Žiar nad Hronom:** Iveta Chvostková 60, Antónia Lojková 85, Eva Neuschlová 81 Michal Sklenka 75 a Mária Szolnokytová 91 rokov.

Navždy sme sa rozlúčili

- **Banská Bystrica - ZO SZBP Stred:** Zuzana Dúbravová 78-ročná.
 - **Halič:** Zdena Jonášová 96-ročná
- Česť ich nehynúcej pamiatke!*

Navždy nás opustil



Dňa 16. augusta 2025 nás vo veku 64 rokov navždy opustil pplk. v. v. Ing. Miroslav Tomčík. Posledná rozlúčka sa konala 20. augusta 2025 vo farskom kostole v Hubošovciach.

Bývalý starosta Hubošoviec, dlhoročný vojak raketových vojsk a delostrelectva, aktívny člen ZV SR a SZPB tohto roku by sa bol dožil 65 rokov (3. 11. 1960).

Miroslav Tomčík aj po odchode do výsluhy ostal verný vojenským a vlasteneckým tradíciám: bol aktívnym členom Zväzu vojakov SR

a Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov (Podpredseda OblV SZPB v Prešove a tajomník ZO SZPB Sabinov), pravidelne sa zúčastňoval pietnych a spomienkových podujatí.

V občianskom živote výrazne zasiahol aj do diania obce. Funkciu starostu Hubošoviec zastával v rokoch 2002 - 2010. Jeho práca v samospráve zanechala v komunite trvalú stopu. Znalí jeho povahy si budú pamätať vecnosť, rozvahu a ochotu pomôcť. Pre kolegov bol tichou autoritou, pre blízkych oporným bodom rodiny.

Vojenskú česť nevnímal ako frázu, ale ako každodenný záväzok - k vlasti, k obci, k ľuďom.

Za jeho službu vlasti a prácu pre komunitu mu ďakujeme.

Česť jeho pamiatke.

Katarína Krakorníková, tajomníčka OblV SZPB Prešov

Nech odpočívajú v pokoji

S hlbokým zármutkom sme prijali správu, že 14. októbra 2025 nás navždy opustila dlhoročná členka našej ZO SZPB v Dolnom Kubíne Marta Kyselová, rod. Baričáková.

Dožila sa úctyhodného veku 99 rokov. Bola jednou z mála tých, ktorí intenzívne prežívali obdobie 2. sv. vojny a SNP. Keď vypuklo Slovenské národné povstanie, chystala sa o dva dni osláviť

svoj vek dospelosti, 18 rokov.

Jej najbližšia rodina sa aktívne zapojila do boja proti fašistickým okupantom. Starší brat Ján Baričák po vypuknutí SNP sa aktívne zapojil do partizánskeho odboja v skupine Signál ako spojka. S približujúcou sa slobodou časť oddielu Signál, a medzi nimi i jej brat, prešla cez Roháče posilniť vojská I. československého armádneho zboru v ZSSR, s ktorými pokračoval až do Turca, kde sa zúčastnil oslobodzovacích bojov pri Vrútkach. Jej budúci manžel Milan Kysel sa zapojil do

odboja v partizánskom oddiele Signál. V ich rodinnom dome na okraji Dolného Kubína zo smeru od Ružomberka sídlil štáb Červej armády, ktorá 5. apríla 1945 v skorých ranných hodinách oslobodila mesto Dolný Kubín.

Marta Kyselová poskytla Historicko-dokumentačnej komisii cenné informácie a dokumenty z tohto obdobia.

Posledná rozlúčka so zosnulou sa konala 16. októbra, keď sme jej vzdali úctu na poslednej ceste do večnosti. **Štefan Novák, tajomník výboru ZO SZPB Dolný Kubín.**

Odišiel nám skutočne aktívny predseda



Takto si Jozefa Mravíka zapamätá aj redakcia mesačníka Bojovník. Vedel pracovať, vedel sa za prácu iným aj úprimne poďakovať. S čistým a úprimným pohľadom. Do všetkého sa púšťal s vervou, vrátane získavania nám predplatiteľov. Jožko, ďakujeme!

Členovia ZO SZPB v Partizánskom s hlbokým zármutkom prijali správu o úmrtí svojho predsedu, člena Oblastného výboru SZPB v Prievidzi, bývalého diplomata a priateľa Ing. Jozefa Mravíka. Opustil nás 7. októbra 2025 po krátkej, ale ťažkej chorobe človek s veľkým srdcom, pevnými zásadami a neochvejnou láskou k svojej vlasti.

Jozef Mravík stál na čele základnej organizácie od roku 2019. Jeho zásluhou sa organizácia rozrástla a omladila, uskutočnila množstvo

aktivít a začala mnoho nových projektov. Napríklad, v roku 2021 stála pri zrode druhého Klubu mladých priateľov SZPB na Slovensku.

V tomto roku vydala základná organizácia SZPB pri príležitosti 80. výročia svojho založenia z iniciatívy práve Jozefa Mravíka brožúru, ktorá mapuje históriu a približuje súčasnosť organizácie.

Predseda Jozef Mravík vkladal do svojej práce energiu, voľný čas, rozhodnutie a úprimný záujem o spájanie generácií a uchovanie protifašistickej tradície našich predkov. Jeho prítomnosť bola pre nás istotou a oporou, jeho slová povzbudením a jeho činy príkladom hodným nasledovania.

Aj keď už nie je medzi nami, jeho odkaz žije ďalej v aktivitách, v práci a histórii našej ZO SZPB. Zostáva v našich srdciach ako človek, ktorý nikdy nezabudol, aké ťažké bolo postaviť sa proti utlačovateľom a okupantom. Jozef Mravík si vždy vážil a ctil obeť tých, ktorí padli za našu slobodu.

Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

Česť jeho pamiatke!

Za ZO SZPB v Partizánskom Marek Schön, člen výboru a predseda Klubu mladých členov SZPB Alexandra Makarenka



Spomínáme

25. novembra uplynie 5 rokov od smrti priameho účastníka SNP a vojnového veterána plk. v. v. Vladimíra Repčíka, narodeného 16. 2. 1926 v Bošácej.

Do SNP sa zapojil v Ružomberku, kde sa vyučil za strojného a stavebného zámočníka. Ako 18-ročný, pod velením mjr. Miloša Vesela, mal na starosti materiálo-technické zabezpečenie na úseku Ružomberok - Biely Potok, Lipťovská Osada.

V októbri 1945 nastúpil na Vojenskú odbornú školu le-

teckých mechanikov v Liberci. Po jej skončení nastúpil v hodnosti rotný k 2. leteckému pluku Piešťany, potom k 1. leteckému pluku Zvolenský-Hájnik a 1. leteckému pluku Mladá. V decembri 1950 sa stal v hodnosti podporučík profesionálnym vojakom. Po absolvovaní veliteľsko-technického odboru vojenskej leteckej fakulty v Brne vykonával inžiniersko-technické funkcie u 6. stíhacieho leteckého pluku Bratislava, 30. bojového leteckého pluku Piešťany, v leteckých učilištiach Prostějov a Košice a u 3. leteckého školského pluku Trenčín. Od roku 1964 pôsobil v Leteckých opravovniach v Trenčíne, kde na konci roka 1984 skončil ako náčelník úseku riadenia akosti v hodnosti pod-

plukovník. V rokoch 1970 -1980 externe vyučoval na VŠ dopravy a spojov v Žiline.

V roku 1984 vstúpil do SZPB. Bol členom ÚR, predsedom OV v Novom Meste nad Váhom, predsedom ZO i podpredseda OblV. Stal sa zakladajúcim členom Zväzu vojakov SR.

Za účasť v národnooslobodzovacom boji, aktívnu a zodpovednú prácu bol viackrát ocenený štátnymi a rezortnými vyznamenaniami, ako aj vyznamenaniami SZPB i ZV SR a mimoriadne povýšený do hodnosti plukovník.

Jeho statočné srdce dotĺklo 25. novembra 2020 vo veku 94 rokov.

Česť jeho pamiatke!

Adam Horváth

Ako britskí intelektuáli pomáhali ZSSR?

Mladí britskí intelektuáli v 30. rokoch 20. storočia aktívne spolupracovali so sovietskou spravodajskou službou, pretože v ZSSR videli jedinou silu schopnú odolať fašizmu, ktorého myšlienky prenikli až na úroveň Buckinghamského paláca, uviedol veterán ruskej zahraničnej spravodajskej služby (SVR) generálmajor Sergej Jakovlev.

Vyhlásil to na prezentácii knihy Alexandra Bondarenka „Arnold Deutsch: Náborár z Božej milosti“, ktorá vyšla v sérii „Životy pozoruhodných ľudí“ vo vydavateľstve Molodaja Gvardija.

Arnold Deutsch (1904 - 1942) bol predvojnový sovietsky tajný agent, ktorý naverboval niekoľko desiatok agentov pracujúcich v rôznych britských ministerstvách a oddeleniach. Efektívne vyberal agentov „na rast“ spomedzi mladých a perspektívnych britských špecialistov, ktorí sa nakoniec dostali do vysokých postavení.

Jakovlev vysvetlil, čo ich motivovalo na pomoc ZSSR. „Videli, ako britská monarchia flirtuje s fašizmom. Tak, ako súčasná Británia flirtuje s ukrajinským fašizmom, vtedajšia monarchia považovala určité myšlienky za svoje a dvíhala ruky vo fašistickom pozdrave – toto všetko sa dialo,“ zdôraznil a dodal, že preto boli mladí Briti ochotní pomáhať Deutschovi v jeho práci. „Sovietsky zväz totiž považovali za jedinou silu, ktorá v tom čase mohla skutočne odolať fašizmu.“

Pred prezentáciou tejto knihy boli zverejnené odtajnené dokumenty SVR, ktoré odhaľovali, že Londýn v 30. rokoch 20. storočia aktívne prispieval k budovaniu Hitlerovho režimu a expanzívnej politike Tretej ríše.

Arnold Deutsch, rodák z Viedne, sa celú svoju kariéru v bezpečnostných zložkách ZSSR venoval ilegálnej spravodajskej práci. Ilegál je špeciálne vycvičený agent, ktorý pracuje podľa krycej historky, vymyslenej do najmenších podrobností. V podstate žije život inej osoby.

Od roku 1933 pracoval Deutsch vo Francúzsku, Belgicku, Holandsku a Nemecku ako asistent a zástupca rezidenta. Vo februári 1934 bol prevezený do Londýna na podzemnú prácu, kde sa ako krycí agent zapísal na katedru psychológie na Londýnskej univerzite.

Počas pobytu v Anglicku naverboval mnoho ľudí na spoluprácu so ZSSR. Medzi nimi i členov známej „Cambridgeskej päťky“ – Kima Philbyho, Guy Burgessa, Donalda Macleana, Anthony Blunta a Johna Cairncrossa, ktorí zastávali vysoké postavenia v britských spravodajských službách a na ministerstve zahraničných vecí.

V roku 1934 Deutsch, spolu s ďalším esom sovietskej podzemnej rozvedky, Dmitrijom Bystroletovom, naverboval kryptografa v komunikačnom riaditeľstve britského ministerstva zahraničných vecí, čo viedlo k tomu, že Moskva získala prístup k britským diplomatickým tajomstvám.

Deutsch sa potom vrátil do Moskvy a bol nútený opustiť rozvedku, ale vrátil sa do nej po vypuknutí Veľkej vlasteneckej vojny, aby bol v roku 1942 opäť vyslaný do zahraničia a pracoval ako nelegálny rezident. Nákladnú loď „Donbass“, na ktorej cestoval do zahraničia, však nacisti napadli a potopili. Tak sa skončil krátky, ale hrdinský život Arnolda Deutscha. -r-

Japonský historik považuje zákaz ruského jazyka na Ukrajine za kultúrnu genocídu

Japonský historik Takeyuki Tanaka v rozhovore pre RIA Novosti označil zákaz ruského jazyka na Ukrajine za kultúrnu genocídu.

„Počas protestov Euromajdanu sa (v Kyjeve – pozn. red.) objavili ukrajinské a americké vlajky spolu a šíri sa slogany ako ‚Ukrajina, vstúp do Európskej únie‘. Potom sa na Ukrajine objavili zákazy používania ruského jazyka, hoci väčšina Ukrajincov hovorí po rusky alebo hovorí formou suržiku (zmiešaninou ruštiny a ukrajiničiny). Uvedomil som si, že ide o kultúrnu genocídu,“ povedal.

A keďže rusky hovoriace obyvateľstvo Donbasu začalo aktívne vystupovať proti politike Kyjeva, „pomyslel som si: ‚No, títo ľudia majú pravdu...‘ A tak som začal podporovať Donbas,“ dodal historik.

Tanaka je japonský historik, ktorý už napísal a vydal knihu „Avenue of Angels“ o genocíde spáchanej kyjevským režimom na obyvateľoch Donbasu v rokoch 2014 až 2022. Táto mala pomôcť Japoncom prebudiť sa z prozápadnej propagandy, pretože, vraj, japonská vláda ignorovala skutočný dôvod spustenia ruskej špeciálnej vojenskej operácie. -r-

Knihy – „Vojna: Mýty ZSSR 1939 – 1945“

V Ríme sa 9. októbra konala prezentácia talianskeho vydania knihy predsedu Ruskej vojensko-historickej spoločnosti Vladimíra Medinského „Vojna: Mýty ZSSR 1939 – 1945“.

„Medinského kniha predstavuje dôležitý krok nielen v historickej retrospektíve, ale aj v pochopení reality, v ktorej sa krajiny nášho kontinentu v súčasnosti nachádzajú,“ uviedol ruský veľvyslanec v Taliansku Aleksej Paramonov. Poznamenal, že udalosti vojnové éry sú často skresľované, aby slúžili záujmom súčasnej zahraničnej a domácej politiky, najmä v kontexte konfliktu na Ukrajine.

Podľa Darije Puškovej, riaditeľky Ruského domu v Ríme, Medinského kniha prispieva k pochopeniu Veľkej vlasteneckej vojny. „To znamená nielen obrátiť sa k minulosti, ale aj pýtať sa, ako minulosť naďalej ovplyvňuje našu prítomnosť, náš spôsob myslenia, naše úsudky a budovanie dialógu medzi národmi,“ podčiarkla.

Vo videoprihovore k zhromaždeným Medinskij zdôraznil, že „pri zachovávaní pamiatky našich hrdinov v žiadnom prípade nechceme a nezabúdame ani neznižujeme význam našich spojencov v protihitlerovskej koalícii, všetkých účastníkov európskeho odboja, partizánov, ilegálnych bojovníkov – všetkých tých, ktorí spoločne bojovali proti fašizmu. ... A dobre si pamätáme hrdinstvo talianskych partizánov, ilegálnych bojovníkov a všetkých tých, ktorí nešetrili svoje životy a priblížili naše spoločné víťazstvo nad nacizmom,“ povedal.

Spolu s prezentáciou knihy sa v Ruskom dome otvorila výstava „Rady a medaily Veľkého víťazstva“ z Orenburského regionálneho múzea výtvarného umenia. -r-



Pugačevovej otec inšpiroval na nové hrdinstvá

Počas Veľkej vlasteneckej vojny otec speváčky Ally Pugačevovej, Boris, inšpiroval vojakov a dôstojníkov na nové hrdinské činy usporadúvaním pre nich vo voľnom čase oddychových relácií a amatérskych koncertov. Vyplýva to z archívnych dokumentov, ktoré získala RIA Novosti.

Boris Pugačev napriek zdravotnému stavu, ktorý mu neumožňoval byť štandardným pešiakom, dobrovoľne odišiel v roku 1941 na front. Najprv slúžil v 162. armádnom ženijnom prápore ako ženista a zúčastnil sa obranných bojov o Moskvu. Bol vyznamenaný medailou „Za obranu Moskvy“.

„Organizoval a stále viedol amatérsky umelecký krúžok Červenej armády, ktorý sa stal obľúbencom tak vojakov, ako aj dôstojníkov ich brigády. Počas prestávok medzi bitkami amatérsky umelecký krúžok pod vedením súdruha Pugačeva prichádzal k útvarom a jednotkám, predstavoval sa im zábavnými formami a inšpiroval vojakov a dôstojníkov na nové hrdinské činy,“ uvádza sa v dokumente z roku 1945.

Počas celej svojej služby Pugačev „aktívne reagoval na život vojaka“. Osobným príkladom inšpiroval vojakov na hrdinstvá, bol čestný, svedomitý a presný pri plnení bojových úloh a rozkazov svojich veliteľov. Ako „svedomitý a príkladný vojak Červenej armády“ bol Pugačev nominovaný na rad „Červenej hviezdy“. V roku 1945 mu bola udelená medaila „Za vojenské zásluhy“. V tých rokoch slúžil ako plameňometčík.

Počas celej svojej služby Pugačev „aktívne reagoval na život vojaka“. Osobným príkladom inšpiroval vojakov na hrdinstvá, bol čestný, svedomitý a presný pri plnení bojových úloh a rozkazov svojich veliteľov. Ako „svedomitý a príkladný vojak Červenej armády“ bol Pugačev nominovaný na rad „Červenej hviezdy“. V roku 1945 mu bola udelená medaila „Za vojenské zásluhy“. V tých rokoch slúžil ako plameňometčík.

Jabko padne aj ďaleko od stromu

Jeho dcéra, speváčka Alla Pugačevová, odišla v októbri 2022 so svojimi deťmi do Izraela. Na

sociálnych sieťach sa stretla za to s vlnou kritiky.

Alla to v reakcii nazvala šťastím za nenávisť k ľuďom, ktorých „nikdy neznášala“. Povedala tiež, že tí, ktorí ju kritizujú, „boli nevoľníci a stali sa otrokmi“.

3. novembra 2023 sa vrátila do Ruska a nahrála tri piesne pre osobnú potrebu, po ktorých opäť opustila krajinu. Zaujímavé je sledovať túto ruskú antivlastenku. -r-



Alla Borisovna Pugačevová, ktorá stratila u väčšiny Rusov sympatie, dnes žije v Izraeli.



Obdiv bez komentára

Predsedníčka 8. ZO SZPB Prešov Tatiana Kazimi nám poslala niekoľko obrázkov, ktoré v 3D prevedení vytvorili žiaci 4. ročníka Školského klubu detí zo ZŠ Československej armády 22 v Prešove.

Predstavujeme vám ich bez komentára. -r-

Tajná medzikontinentálna zbraň, ktorú Rusi „kuli“ 20 rokov

Touto zbraňou je podľa prezidenta V. Putina televízny kanál Russia Today (RT), ktorý práve slávi 20. výročie od svojho vzniku. Dnes vysiela v siedmich jazykoch: po rusky, anglicky, španielsky, arabsky, nemecky, francúzsky a po srbsky.



Šéfredaktorke RT Margarite Simoňan gratuluje pri 20. výročí prezident Vladimir Putin.

Západ spočiatku privítal úspech Russia Today, pretože bolo alternatívou, uviedol v prejave V. Putin a dodal, že táto závisť sa však pomaly zvrhla na strach. Novinári RT si totiž dovolili priveľa pravdy.

Slobodu prejavu využívali príliš rozmarne a odhaľovali krutosť a dvojitvárnosť „civilizovaného“

západného sveta. „Roky nás učili, čo je demokracia a skutočná sloboda prejavu. Čo sa však stalo, keď sa objavila RT? Reakcia bola primitívna a priamočiara – zrušiť a zablokovať. Viete, keď som bol riaditeľom FSB, snažil som sa zastaviť štýl práce prostredníctvom zákazov. Povedal som, že musíme byť rafinovanejší,“ zdôraznil ruský prezident.

Prvým, kto sa bál pravdy, bola Ukrajina. Tá zakázala vysielať už v roku 2014. V roku 2022 ju nasledovali EÚ, USA, Spojené kráľovstvo a Kanada.

Lenže diváci a poslucháči „hlasovali svojimi tlačidlami“. Napríklad v roku 2024 obsah kanála na sociálnych sieťach získal 24 miliárd videí. A celkové publikum RT v minulom roku bolo takmer miliarda ľudí na celom svete!

Záverečné info

Osláv 20. výročia Russija Today vo Veľkom divadle sa zúčastnili predstavitelia vyše stovky štátov, medzi nimi aj potomkovia Bismarcka a Charlesa de Gaulla.

Na koho sa Russija Today najviac orientuje? Prezident Vladimir Putin tvrdí, že na Áziu, Afriku, Latinskú Ameriku „a, samozrejme, na štáty Európy a USA, teda na tie, kde sa rodí najviac lží“. -r-

Videli sme film Front za frontom

Pod týmto názvom sa zrodil film mladých neprofesionálov z obce Dolný Ohaj v okrese Nové Zámky s tematikou vlastenectva a lásky k vlasti.

Film sprostredkúva časy 2. sv. vojny na motívy memoárovej literatúry z pera ruského bojového hrdinu Alekseja Michajloviča Sadilenka, ktorého naša protifašistická verejnosť pozná z čias SNP ako „Čierneho generála“. V 1970-tych rokoch vyšli v ČSSR jeho pamäti pod názvom Čierny generál spomína.

Naši mladí filmári (R. Šimonek, J. Bartoš a M. Slobodník), s ktorý-

mi sme sa počas predstavenia stretli osobne, získali za svoj debut nomináciu na Medzinárodnom filmovom festivale mladých tvorcov do 35 rokov „My“ v Moskve v roku 2024 v kategórii „Zachovávanie historickej pamäte“.

Ubezpečili nás, že vo svojom filmárskom úsilí idú pokračovať.

Supervízorom tohto projektu je nezávislý výrobca audiovizuálnych diel Miroslav Bartoš. -r-



Boli časy keď sme privítali „Čierneho generála“ Alekseja Sadilenka aj u nás.



Plagát Medzinárodnej légie ukrajinských ozbrojených síl so zajatými vojakmi Wehrmachtu a výzvou na pomstu Rusku za jeho porážku v druhej svetovej vojne.

Plagát s výzvou „Pomsti sa!“

Koncom septembra sa obyvatelia berlínskej štvrte Wilmersdorf sťažovali, že neznáme osoby vylepili propagandistické plagáty Medzinárodnej légie ukrajinských ozbrojených síl so zajatými vojakmi Wehrmachtu a výzvou na pomstu Rusku za jeho porážku v druhej svetovej vojne. Informovali o tom nemecké noviny Berliner Zeitung.

„Na sivom elektrickom paneli na ulici v berlínskej štvrti Wilmersdorf je vystavený jasný plagát. Veľkými písmenami na ňom je napísané: „Pomsta!“ „Vedľa je čiernobiela fotografia: zobrazujúca nemeckých vojnových zajatcov zoradených v rade, evidentne vychudnutých,“ uvádza sa v článku. Miestni obyvatelia boli pobúrení, že plagát vyzýval ľudí, aby sa pridali k údajným ukrajinským „osloboditeľom“ a stali sa súčasťou Medzinárodnej légie, a priložený QR kód viedol priamo na stránku s prihláškou na vstup do jednotky.

„Medzi miestnymi obyvateľmi sa reklama na ukrajinskú vojenskú jednotku vo všeobecnosti vníma s nesúhlasom,“ zdôrazňuje článok. Publikácia pripomína, že v súlade s § 109h nemeckého trestného zákonníka (StGB) bude každý, kto naverbuje nemeckého občana na vojenskú službu do vojenskej služby a inštitúcii cudzej mocnosti alebo ho odporučí takýmto náborárom alebo inštitúciám, bude sa zodpovedať pod zákonom. „Trest sa pohybuje od pokuty až po päť rokov odňatia slobody.

Výnimka platí len v prípade, ak medzi Nemeckom a príslušnou krajinou existuje osobitná dohoda.“ „Pre Ukrajinu však takáto dohoda neexistuje,“ vysvetľuje publikácia. -r-

Osvojme si tento nápad!

Čo keby sme si osvojili nápad z ruského mesta Berďansk, v ktorom bola v múzeu „Podvig“ otvorená výstava „Oslobodenie sovietskych miest“.

Ruská výstava sa opiera o roky oslobodzovania krajiny v rokoch 1943 – 45, my by sme sa, samozrejme, zamerali na roky 1944 – 1945.

Ak by sa nám podarilo obsahovo i vizuálne spracovať ucelené oslobodenie slovenských miest, nebolo by lepšej názorno-educakej protifašistickej pomôcky pre dospelých, vrátane našich politikov, i pre školskú mládež.

A ak by sme to pojali aj od čias oslobodzovania miest Podkarpatskej Rusi, nenechali by sme na slovenskej protifašistickej mape žiadny biely flák.

Vladimír Mikunda



Výstava v Jakutsku: „Letopisy teroru za ukrajinského neonacistického režimu“

V utorok 30. septembra bola v jakutskom parlamente otvorená fotografická výstava, ktorá vznikla na základe projektu Štátnej dumy a RIA Novosti s názvom „Letopisy teroru za ukrajinského neonacistického režimu“.

Výstava sa otvorila „30. septembra 2025, v Deň znovuzjednotenia Doneckej ľudovej republiky, Luhanskej ľudovej republiky, Záporožskej oblasti a Chersonskej oblasti s Ruskou federáciou“, informovala tlačová služba.

Výstava je založená na fotografiách, ktoré zachytávajú tragické príbehy ľudí, ktorí stratili svojich blízkych v dôsledku ostreľovania ukrajinskými militantmi. Fotografie vojnových korešpondentov zobrazujú zničené domy, kostoly, nemocnice a školy. Fotografie sú sprevádzané opismi udalostí a miest, kde k útokom došlo.

Fotografie budú v parlamente vystavené do konca roka. -r-

Vydavateľstvo TORDEN najlepším vydavateľstvom roka

Slovenské knižné vydavateľstvo TORDEN, ktoré poskytlo knihy pre našich úspešných krížovkárov, sa v rámci moskovského knižného festivalu stalo laureátom ocenenia v kategórii „Najlepšie vydavateľstvo roka“. Ocenenie si boli osobne prevziať riaditeľ vydavateľstva Róbert Merva a šéfredaktorka Silvia Brezinová.

Vydavateľstvo TORDEN pôsobí na slovenskom trhu už od roku 2016 a špecializuje sa najmä na tituly zo žánru Non-fiction, teda literatúry faktu. Hlavným poslanstvom vydavateľstva je prinášať čitateľom utajované poznanie a alternatívny pohľad na históriu, na možnú budúcnosť, ale aj na málo publikované fakty z aktuálneho diania vo svete. Za svojho pôsobenia má vydavateľstvo na konte už niekoľko stoviek titulov, z ktorých veľkú časť tvoria diela významných svetových autorov.

TORDEN je na Slovensku takmer jediným vydavateľstvom, ktoré vydáva aj diela ruských autorov. Za to je rôznymi neprajníkmi trestuhodne ohovárané za údajné šírenie ruskej propagandy, dezinformácií a konšpirácií. TORDEN sa proti tomuto nepravdivému ohováraníu bránil súdnou cestou a zatiaľ všetky súdne spory voči takejto zlomyseľnej nenávisti vyhral. AM z 11. 9. 2025, výňatok

